

GORNJE JE SLIKA IZ JAPONSKEGA VIRA o zavezniških ujetnikih nekje v japonskem taboru na "telovadnih vajah". Jetnikom se dobro pozna, da jim Japonci ne nudijo kaj prida hrane.

Nevtralne dežele Nemčiji v veliko pomoč in zaščito

SPANIJA, SVEDSKA, PORTUGALSKA IN
TURCIJA UVRŠČENE V "FESTUNG EUROPA".
— VLADA V STOCKHOLMU MED DVEMA
OGNJEMA. — NEHVALEŽNOST IRSKE

Trd oreh za zavezniške so poleg vojne s Hitlerjem in z mikadom tudi nevtralne dežele. Nevtralne so namreč Hitlerju v korist.

Materijalna in politična pomoč

Ena izmed dežel, ki je bila ves čas odprta na Hitlerjevi in Mussolinijevi strani, je Francova Španija. Franco se je lani še dušal, da bo Nemčija zmagala in da bo "ruski boljševizem" za zmemrom pokončan. Franco je zelo prijemal tudi predsednika Zed. držav Roosevelta, češ, da je svojo deželo po krivem pritiral v vojno, pred decembrom 1941 pa je Franco Roosevelta napadal v svojih govorih toliko kot sta ga Hitler in Mussolini.

Vzlic temu smo Španijo zalagali z žitom, oljem, z mastjo in mesom, da jo na ta način obdržimo saj v nekaki podkupljeni "neutralski". Angliji je v zameno za te usluge pošiljala precej surovin, toda največ pa Nemčiji.

Pritiski, ki niso zalegli

Ko sta ameriška in angleška armada invadirali francosko vzhodno Afriko, jima je iz Španije pretela nepresetana nevarnost. Odrvačana je bila z apizanjem diktatorju Francu in pa z materijalnimi dajatvami. Zavezniške vojaške operacije bi bile one dni veliko lažje izvršene, če ne bi bile vsled nevarnosti, katera jim je pretela iz fašistične Španije, primorane imeti eno oko vedno obrnjeno nanjo.

Ta nevarnost je že dolgo odstranjena. Španija je sedaj popolnoma odvisna od nas. A vzlic temu ji nismo stopili na prste, čeprav je ona gnezdo nacijske špijonaže in propagande in čeprav je zalagala Hitlerja s surovinami kar naprej, kot da ni od Anglije in Zed. držav prav nič odvisna.

Res sta vladi v Londonu in Washingtonu tu pa tam na Francu pritiskali, češ, mi ti pomagamo z materijalom, torej nehaš svojega pošiljati Hitlerju, ker smo z njim v vojni.

Strah pred "komunizmom"

Kadarkoli je izgledalo, da mislita angleška in ameriška vlada zares, so se oglasili reakcionarji v Španiji, v Zed. državah, v Angliji, in Vatikan je sekundiral, da če vrzemo Francov režim, postane Španija "komunistična". To se pravi, taka, kakršno so demokratične sile pomagale uničiti s svojo "neutralsko"

jo", medtem ko sta Hitler in Mussolini poslala tja svojo municijo in vojaštvo, da strmoglavita republikansko vlado.

Če demokratične kapitalistične vlade takrat niso hotele pomagati demokratični Španiji, ker so se bale, da postane socialistična, ji prav gotovo niti sedaj ne bodo.

Diktator Franco to dobro ve. Ako mu sedaj London in Washington očitata "neprijateljsko" nevtralsko, jima lahko odgovori, da smo bili tudi mi v času civilne vojne v Španiji napram španski republikanski vladi prav tako neprijateljsko nevtralni.

Franco diplomatično zmagal

V teh spletkah, ki se vrše zaradi materijalnih dajatev Španije Hitlerju, smo mi izgubili. Franco noče zapustiti svojega zaveznička, in mi pa se bojimo revolucije v Španiji, če bi stopili Francu premočno na prste.

V nedavno sklenjeni pogodbi je nam Franco obljubil, da bo Španija znižala svoje pošiljatve Nemčiji in da bo izgnala nemške špijone in agente provokatorje iz Španije, iz Tangira in iz španskega Moroka, mi pa smo ji v zameno za te usluge spet začeli pošiljati olje in živila.

Ameriški žurnalisti v odtonih krajih trdijo, da Franco ni izpolnil še nobene teh obljub. Vzrok je, ker ve, da ga ne mislijo strmoglaviti. Angleški toriji bi ga sicer radi nadomestili s kraljem, toda burbonska dinastija je tudi med špansko reak-

(Konec na 4. strani.)

Obetati "štiri svobodščine" drugim je laglje kot pa jih uveljaviti v svoji deželi

Proglasi zavezniških vlad obetajo ljudstvom po vsem svetu svobodščine vseh vrst, demokracijo in pa pravico narodom, da sami odločajo o obliki svoje vlade. V praksi pa to ne gre tako.

Glavna organizacija ameriških črncev meni, da predno drugim narodom in plemenom obetamo, kaj bomo storili zanje, naj to rajše dokažemo na svojem pragu za svoje ljudi.

Deset milijonov ljudi zamorskega plemena in belopoltnih delavcev v tej deželi je brez volilne pravice in tudi brez socialne zaščite, ker jim jo je razred posedujočih zabranil z volilnim davkom, terorjem, s kontroliranjem bogastev in s svojo politično mašino.

Volilni zakon (poll tax) je v zabranitev volilne pravice črnecem in revnim belopoltnim delavcem uveljavljen v državah Alabama, Arkansas, Georgia, Mississippi, South Carolina, Tennessee, Texas in pa v Virginiji. V drugih južnjaških državah restrikcije niso tako izrazite, a v praksi pa nič manjše.

V kongresu se od časa do časa pojavijo predloge proti temu odprtemu kršenju zvezne ustave, a torijska demokratska-republikanska večina vedno poskrbi, da ostane po starem.

Delavci v ostalih državah morda mislijo, da imajo več pravic in svobodščin, kot pa njihovi tovariši na jugu. Volitev se lahko udeležujejo ne da jim bi bilo treba plačati v ta namen poseben davek. Toda kandidate jim določajo politične mašine posedujočega sloja. Propagandna sredstva so v bogataških rokah. Ko bo vojne konec, bo delavec tisti, proti kateremu bo vsa oblast, če bo preveč protestiral. Posebno ko bo znova na cesti, ali pa v stvarkah. Škozi vsa to dobo so zvezni uradniki odnesli vsled kršenja zakonov samo enega kapitalista siloma iz njegovega urada, pa je bilo protestiranja celo med delavci nič koliko.

Bodi bel ali črn, če si le delavec, si podložnik onih, ki te lahko najamejo in potem pa odslove, kadar te več ne potrebujejo, ali pa če se jim vsled svojega prepričanja zameriš.

V Zed. državah nad 183,000 vojnih ujetnikov iz osiščnih dežel

Armadni oddelek poroča, da je bilo do 7. maja poslanih v Zedinjene države iz osiščnih dežel 183,618 vojnih ujetnikov.

Izmed njih je 133,135 Nemcev, 50,136 Italijanov in 347 Japoncev. Ostali japonski ujetniki so v taboriščih na južnem Pacifiku.

Teh 183,000 vojnih ujetnikov je nastanjenih v 203 kempah v 41 državah.

Po mednarodnem pravu se jih sme uposliti v civilnih službah in za delo se jih mora plačati. Hrano morajo imeti enako kakor je v običaju za vojake v deželi, v kateri se jetniki nahajajo. Dela, ki se jetnikom z njihovim dovoljenjem nalagajo, niso naporena. Nihče izmed njih se noče "gnati" in pravijo (farmerji in drugi), da so slabši kot pa če bi bili pri WPA, ki smo jo poznali

med krizo.

Nemškimi in še bolj italijanskimi ujetnikom gre torej v tej deželi zelo dobro. Nemci poznajo pač veliko višji življenjski standard kakor Italijani, posebno nemški vojaki, zato slednji ne vidijo kaj posebne razlike med našo in njihovo "menaštro" kot jo Italijani, ki so prišli sem podhranjeni.

Čudno je, da skuša toliko nemških ujetnikov pobegniti. Dasi jim ni tu nobene sile, vzlic temu se pogosto dogaja, da zmanjka zdaj dveh, zdaj enega, zdaj štirih. Ameriške oblasti skoraj vsakega ujamejo že par dni po pobeegu, če ne še prej.

Italijanski ujetniki se obnašajo brezbrizno. Navdušenje jih je minilo, če so ga kdaj sploh imeli.

Neki naš rojak, ki je v arma-

Denarja v prometu povprečno nad \$156 na vsako osebo

Zakladniški oddelek zvezne vlade poroča, da je v prometu v tej deželi več denarja ko kdaj prej, ali točno \$156.42 na vsako osebo v tej deželi. Po tem računu ima oče družine petih v žepu nad \$780, kar je že lep drobiž, če bi denar bil res tudi povprečno tako naložen kakor se ga lahko povprečno le statistično razdeli.

Dne 30. aprila 1943 je bilo denarja v cirkulaciji \$122,29 na osebo, oktobra 1920 pa ga je bilo \$53.21 na vsakega moškega, ženske in otroka. Torej je sedaj povprečno na osebo več ko kdaj prej.

V skupni vsoti je bilo letošnjega 30. aprila v cirkulaciji 21,547,485,337.

Dohodki farmerjev jako narasli

Cisti dohodki ameriških farmerjev so narasli od leta 1935-39 nekaj nad 168 odstotkov. To pomeni povprečno pet milijard dolarjev več kakor pa so jih imeli v prej omenjenih letih.

KONFERENCA PROSV. MATICE IN JSZ BO V MILWAUKEEU V NEDELJO 25. JUNIJA

Anton Garden, tajnik okrožne organizacije Prosvetne matice in JSZ za Illinois in Wisconsin, je obvestil vsa pridružena društva in klube ter druge ustanove, da se bo prihodnja konferenca Prosvetne matice in JSZ vršila v nedeljo 25. junija v Milwaukeeju. Zborovanje bo v Sotaričev dvorani, 539 So. Sixth St., kjer se je vršilo že več prejšnjih konferenc Prosvetne matice. Prične se ob 10. dop. Ker bo ta konferenca tik pred II. kongresom SANSa, je naravno, da bo SANS na nji ena najvažnejša točka dnevnega reda. Več o sporedu bo v prihodnji številki. Vse pridružene organizacije in tem okraju pa naj se potrudijo, da izvolijo delegate na to konferenco.

dš, je nam nedavno pravil, da ima z nemškimi vojnimi ujetniki precej opravka. Dejal je, da se Italijani za izid vojne prav malo zanimajo, dočim pa so nemški vojni ujetniki še zmemrom prepričani, da bo Hitler zmagal in da so vesti o napadih ameriških in angleških bombnikov na nemška industrijska središča zgolj propaganda. "Saj smo tudi mi slišali, da sta New York in Chicago, pa St. Louis, v razvalinah. In če pravite, da lažejo tam (v Nemčiji), lažete tudi vi."

O nemških ujetnikih je še dodal, da so izborni izveščani v vojaških stvareh, pogumni in skrajno ponosni, kar pomeni, da se iz pijanosti Hitlerjeve propagande niti v ujetništvu ne morejo streziniti.

Intervju s Titom cenzura zatrla in A. P. protestira

ZADUŠENI POMENEK Z MARSALOM BROZOM
OZNAČEN ZA "CENZORSKI SKANDAL". — NI
NOBENEGA VZROKA SKRIVATI STVARI, KI
VOJNI STRATEGIJI NIČ NE SKODUJEJO

Največja ameriška časniška agencija Associated Press se je potrudila poslati svojega poročevalca k Josipu Brozu (maršalu Titu), da ga vpraša o namelih in ciljnih osvobodilnega odbora, in o drugih takih stvareh, ki bi glede partizanskega gibanja v Jugoslaviji zanimale ameriško in angleško javnost.

Zavezniška sredozemska komanda poročila zatrla

A. P. pravi v poročilu z dne 12. maja, da je zavezniška vrhovna komanda za Sredozemlje, z uradom v Alžiru, ta prvi intervju ameriškega žurnalista z maršalom Titom cenzurirala, ne da bi navedla kak vzrok. Ista vest v A. P. navaja, da je bil intervju s Titom zadušen vzlic zagotovilu zavezniške cenzure, da bo v poročanju političnih novic v bodoče popustila.

Associated Press slovi za eno najbolj konservativnih, če ne za reakcionarno novinarsko podvzetje na svetu. Gotovo je, da ne bo oglašala "komunistov" v namenu, da jim bi pomagala v propagandi, toda kadar se potruji priti v stik z važnimi dogodki in z vodilnimi osebnostmi, tedaj hoče, da njena poročila gredo v svet.

Intervju s Titom je smatrala za tako važen, da je potem, ko ga ji je cenzorski urad v Alžiru, v katerem se določa, kaj iz Sredozemlja sme v javnost in kaj ne, zatrl, protestirala na ameriški državni departament in na merodajni vladni urad v Londonu. Ob enem je naslovila enak protest generalu Wilsonu, ki je vrhovni poveljnik zavezniške sile v Sredozemlju.

Protesti niso zalegli

Ker A. P. ni taka ustanova, s katero se bi moglo pometati tjavendan, so merodajne oblasti na njene proteste vzele od cenzure v Alžiru prepovedani intervju s Titom v pretres in po dvanajstih dneh sporočile, da zares ne sme v javnost.

Poročevalc, ki si je izposloval pomenek s Titom, se piše Joseph Morton.

Ko je A. P. vprašala ameriški vojni departament, kaj on smatra o tej zadevi, ji je odgovoril, da nima k nji za enkrat nič omeniti, ker je stvar "teatralnega značaja".

Dne 4. maja je Kent Cooper, ki je direktor omenjene časniške agencije, brzojavil generalu Wilsonu, da bi rad prišel z njim v osebni pomenek zaradi zadušenega intervjuja s Titom, in ga opozoril na njegovo obljubo, da zavezniška cenzura za Sredozemlje zavezniškimi žurnalisti, predvsem ameriškim in angleškim, ne bo črtala političnih člankov in poročil.

V ta spor je posegel tudi Edward Kennedy, ki je načelnik poročevalskega štaba A. P. v Sredozemlju in enako kot drugi omenjenega poveljnika opozoril na njegovo zagotovilo, da cenzura ne bo lomastila po ameriških poročevalcih. Vsi so opozorjali, da niso proti opreznosti cenzure, kadar se gre za stvari, ki bi utegnile škodovati vojni strategiji, ali nuditi informacije sovražniku, ni pa vzroka dušiti politična poročila in intervju s Titom je političnega, ne vojnega značaja.

General Wilson je vse te ugo-

(Konec na 4. strani.)

Majski glas dobil več naročb kot pričakovano in veliko priznanja

Dasi smo letos tiskali par sto izvodov Majskega glasa več kot lani, in čeprav je vsled iz že pojasnjenih vzrokov pozneje izšel, je bilo naročilo vzlic temu več kot leto prej ali pa predlanskem.

To pomeni, da so se društva in posamezniki zelo potrudili, da pomagajo tudi tej izdaji Majskega glasa v čimvečjo cirkulacijo.

Vsi tisti, ki so jo razprodajali—in mnogi to delo še vrše—so kljub svoji zaposlenosti v industriji izvršili veliko delo.

Vzrok, da si je Majski glas spet letos ohranil svoj stari sloves, pa je njegova vsebina.

Gradivo od prve strani, pa med oglašji do konca, je bilo vredno objave, to se pravi, vredno, da ga ljudje čitajo.

In res, vsakdo priznava, vsak po svoje: "Ta in ta članek je vreden sam na sebi več kot 35c, kolikor sem plačal za Majski glas."

Komu drugemu se posebno dopade ta ali ona povest ali črtica v njemu. "Kje pa bi človek v kaki slovenski reviji mogel dobiti toliko gradiva za borih 35c, kot ga je v letošnjem Majskem glasu," nam piše prijatelj iz zapada.

Nikjer ne, to je jasno. Posebno pa še v teh časih ne, kajti od kar je vojna, je Majski glas edina slovenska socialistična revija.

Hvala vsem, ki so jo pomagali razpečavati in oglašati. Kakor smo rekli prej o sotrudnikih, tako ugotovljamo sedaj o njih: Izvršili so veliko delo!

J. L. Lewis ozmerjal AFL na napačni podlagi

Pred štirimi leti je John L. Lewis kongresu industrialnih unij (CIO) zagrozil, da če bo Roosevelt še izvoljen, on ne bo več predsednik CIO, ker noče načeljevati organizaciji, ki bi glasovala drugače kot pa ji on pripoča.

Drugo je znano, Roosevelt je bil izvoljen in Lewis je držal besedo. Bil bi sicer še lahko predsednik CIO vzlic svoji zakletvi, pa si je mislil, da bo z izstopom iz njega lahko za svoje ambicije več dosegel.

To mu je uneslo. Njegova prva napaka je bila boj proti Philipu Murrayju, ki je bil v uniji premergarjev njegov najboljši prijatelj. In pa ker

se je Lewis toliko togotil proti Sidneyju Hillmanu, predsedniku unije ACW samo zato, ker je slednji ostal zvest Rooseveltu, J. L. Lewis pa ga je zasovražil.

Ne prvi ne drugi nista imela v tem sporu v mislih neodvisne delavske politike, niti je nimata danes.

Ko je Lewis pred več kot enim letom vprašal AFL, da naj sprejme UMW nazaj v svoje vrste, dasi je z nje skoro siloma izstopil, in bil eden glavnih stebrov, na katerih se je zgradilo industrialno unijsko gibanje, zvano CIO, so se tega nekateri glavarji v AFL zelo razveselili. Toda Lewis je hotel nazaj pod svojimi

pogoji in v svoje politične namene.

Nekaterim v eksekutivi AFL to ni bilo po volji, češ, čemu je šel ven in ustanovil CIO, ako je iskreno z nami? Ni bil ne takrat in še manj je sedaj.

Tolmačili so, kot že rečeno v uvodu tega članka, da je zapustil CIO edino radi tega, ker se je obvezal, da izstopi iz njega, če bo Roosevelt spet izvoljen.

In sedaj pa, da skuša pristopiti nazaj v AFL zato, da bi to delavsko zvezo uposlil v sedanji volilni kampanji zoper Roosevelta.

Eksekutiva AFL je o Lewisovi aplikaciji dolgo kolebala, a v začetku tega meseca pa se odlo-

čila, da mu pove: Pripravljeni smo unijo UMW sprejeti kakor je bila pred ločitvijo, ne pa njen "district 50", s katerim posega v jurisdikcijo drugih unij AFL. Lewis se ni udal.

Končno pa je zvrnil vso krivdo za svoj neuspeh na "new deal", češ, edino ta je vzrok, da ne pride do sloge med delavstvom!

V tem mu je storil krivico, ker je on bolj odgovoren, da je ameriško organizirano delavstvo v zmedo, kakor pa je že pred meseci zavržen new deal. Lewis tarna sedaj o zapasnosti sloge med unijami. Noče pa priznati, da je k temu on največ pripomogel.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Velj rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz
Business Manager: Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864

SANSOV II. kongres pred vprašanjem novega odbora

Na seji Sansove eksekutive dne 12. aprila v Chicagu sta Jos. Zalar in p. Ambrožič ves čas trdila, da večina odbora deluje nasprotno resolucijam, ki jih je sprejel I. kongres, in da se nič ne ozira na Rev. Voduškovovo resolucijo, ki jo je sprejel Sansov širši odbor. To se pravi, večina odbora je zgrešila namen, ki ga je Sansu začrtal njegov prvi kongres, in sedaj deluje edino v pomoč partizanom, ker Louis Adamič tako hoče in večina se mu je podala.

O tem smo tu že razpravljali in je potrebno poudariti le, da p. Ambrožič še vedno prav tako vneto zagovarja svoje stališče (proti osvobodilni fronti) kakor ga je na omenjeni seji 12. aprila. Vsa resna poročila o položaju v Sloveniji in ostali Jugoslaviji pričajo, da je on, ne pa večina Sansovega odbora v zmoti. On trdi naprej in naprej, da je partizanstvo gibanje razbojnikov, komunistov, ki ga obsoja ves slovenski narod, zastopan "v vseh treh vodilnih strankah".

Proti koncu seje Sansovega odbora omenjenega dne je Josip Zalar predlagal, da se izvoli za stalnega tajnika Rev. V. Voduška, ki bi prišel svoje posle izvrševati v Sansov urad v Chicagu. Argumentiral je, da je M. G. Kuhel prezaposlen in je že zaradi tega potrebno dobiti v urad stalnega tajnika. Drugič, predsednik (Kristan) vsled slabega zdravja ni mogel minule tedne vršiti svojega posla, torej je tajnik kakor je V. Vodušek kot nalašč prava oseba za tak urad.

Za Zalarjevo priporočilo se je toplo zavzel p. Ambrožič, toda je čakal, kaj bodo rekli drugi, predno se je oglašil k planiranju dela v organizaciji, kateri NASPROTUJE kolikor more, zato, ker je "zašla na stranpota".

Protipredlog je bil, da ker manjšina trdi, da se večina odbora ne ravna po navodilih, resolucijah in drugih sklepkih prvega kongresa, in ker je potrebno dati v tem sporu besedo zastopnikom Sansovih podružnic, naj se skliče konvencija, na kateri bodo odločili delegati in drugi upravičenci do sedeža na nji, kako in kaj s stališča sedanjih razmer, ki so prilično drugačne kakor pa so bile z ozirom na Jugoslavijo decembra 1942.

Drugič, argument onih, ki so ugovarjali Zalarjevemu predlogu, je bil, da odbor sam nima pravice izvoliti tajnika izven svojih članov. Kajti če se bi tak precedent ustvaril, bi ne bil parlamentaren, ne demokratičen, ne pravičen. Toda če pa bo kongres želel izvoliti Rev. Voduška za bodočega tajnika, bo to po demokratičnih pravilih povsem v redu.

Vprašanje novega tajnika bo torej zadeva kongresa, kar je večina Sansovega odbora povsem pravilno in pravično sklenila.

Toda Zalar in Ambrožič nista soglašala s tem sklepom. Prvi je izrazil dvom, da ker je Vodušek bil tu na tak način "odklonjen", "sploh ne bo hotel niti na kongresu sprejeti", p. Ambrožič pa se je razhudil in večini zalučil, da bo Rev. Vodušek gotovo izvedel, kako se ga je "zavrglo", in če mu ne bo nihče drugi tega sporočil, mu bo on.

To pa je pojasnilo nekaj, česar nekateri izmed navzočih niso razumeli. Namreč, da je bil dogovor med omenjenimi tremi že vnaprej storjen. In da je bil predlog J. Zalarja za izvolitev Rev. Voduška njegova in Ambrožičeva zadnja karta na tej seji.

Kajti poudarila sta: Rev. Vodušek je pripravljen sprejeti to službo brezplačno. Menda niti vožnje iz San Francisca do sem ne bi računal. Ampak ker se ga je vzlic temu odrišlo na tak način, je torej jasno, da ga večina noče, saj tako je poudarjal p. Ambrožič in J. Zalar mu je sekundiral.

Nekateri napredni ljudje menijo, da je Rev. Vodušek liberalnega duha, da razume, za kaj se gre, in da bi z njim v tem gibanju tudi socialisti lahko izhajali.

To je res, dokler je res. Čim pa se pojavijo načelna vprašanja v taki obliki, da moraš biti ali na eni, ali pa na drugi strani, bi storil prav to, kakor je Jos. Zalar, o katerem so enako trdili, da je z njim prav lahko izhajati in sodelovati. Toda čim je klerikalni politični aparat nastal pritisikal, se je udal in šel s p. Ambrožičem vred v prednje vrste.

Ako bi ta dva ne imela zagotovila, da bo Rev. Vodušek delal v njunem smislu, če postane Sansov tajnik, mar bi ga silila v tajniško službo?

To je dobro preudariti posebno onim, ki se tako radi ogrevajo za "kompromise", češ, pustimo jim to in ono, samo da bodo drugače z nami.

Zmožnega tajnika Sansu ne bo zlahka dobiti, ker kar je takih ljudi na napredni strani, so drugje prezaposleni. S katoliške so Sansu po resignaciji Rev. Zakrajška priporočali p. Ambrožiča, a on je bil nesprijemljiv posebno za L. Adamiča in enako za druge, ki jim je kaj za Sansov program. Bil bi pa zlahka izvoljen p. Aleksander Urankar, ki pa se je umaknil iz odbora in iz Sansa

WACS NA GORNJI SLIKI, ki so prispevale na postaji Rdečega križa kri v pomoč ranjenim vojakom. S krvno plazmo, ki jo prispevale, se otme življenje mnogim ranjenim vojakom, ki bi brez te pomoči podlegli.

Nekaj o tem in onem

Chicago, Ill. — K materinske-mu dnevu so v ljudskih solah v tem mestu zbirali v kontestih matere, ki imajo po največ sinov v armadi. S to idejo soglašam. Posebno še, ker se zavedam bolečin teh mater.

Upam, da jo bodo obdržali tudi na očetovski dan prihodnjega junija. Vojna gredi življenje tudi njim. Ob enem so pa ponosni na svoje sinove vojake.

Ako bi živel v prijaznem Clevelandu, bi v takem kontestu glasoval za Ivana Zupana. On ima, kakor poročajo, v ameriški armadi že šest sinov. To je nekaj, s čemer se more le malokdo ponašati.

Skozi vso zgodovino je razvidno, da se je masa v vojnah vedno bojevala za svoje gospodarje, razen v revolucijah, ki pa je mnoge zatrla hlapčevska masa. Upam, da pride čas, ko se bo te zmote zavedla.

Ako se to spoznanje med ljudstvi po svetu dogodi, bo konec gospodarjev in konec vzrokov za vojne.

Vojne bodo odpravljene. Kdaj, to je odvisno od mase, ki gladuje, se bojuje in umira v njih.

Tudi bronasti kipi generalov in drugih, ki proslavljajo vojne, bodo zavrženi. In nadomestili jih bodo spomeniki graditeljev nove civilizacije.

Mogoče kdo misli, "John, ti preveč fantaziraš."

Vse dobro. A ob enem se zavedam realnosti, kot se je je prvi demokratični predsednik te dežele Thomas Jefferson. O zdravi človeški pameti je tole dejal:

"The sum total of the common sense of the common people is the greatest and soundest force on earth."

Se ni lagal. Tudi Hitler govori včasih resnico. L. 1936 je na olimpijskih igrah v Berlinu de-

Ne dolgo tega sem v nekem vsled istega stališča, kakor ga zastopa njun duhovni tovariš pater Ambrožič.

V tem listu je bilo rečeno pred kongresom v Clevelandu in pozneje, da se predstavniki katoliške struje, kadar se bodo zavzeli za svojo taktiko, ne bodo umaknili vzlic "kompromisu" z naprednjaki niti za las.

In se niso. Njihovo stališče v tem slučaju pa je tako reakcionarno, in tako proti interesom ljudstva v Jugoslaviji, da to ni več le klerikalna, ampak narodu skoz in skoz pogubna politika. Kazalec na uri hočejo pomakniti v prošlost. A ljudstvo stremi v nove, v boljše, v človeške razmere. Šlo je skozi same krivice, diktature in izkoriščanja, a po tej vojni upa, da se to spremeni. Brez te vere v bodočnost in svobodo se ne bi borilo tako kakor se.

jal, da so nemški fantje najhitrerji dirkači na svetu. Leta 1943-44 so to dokazali na vzhodni fronti.

Nedavno sem nekje čital članek, ki tolmači, kaj je demokratična vlada. Avtor v njemu trdi, da je najbolj demokratična tista, ki "drafta" enega v armado, drugega pa za prezidenta. To je resnica. N. pr., pred štirimi leti so Roosevelta draftali v tretji termin. Danes je narod radoveden, ako je on še 1-A?

Mi vsi bi se morali interesirati za bodočnost, ker mi vsi smo primorani živeti tukaj do konca. — Charles F. Kettering.

WPB je dal whiskyjni industriji dovoljenje kuhati krompirjevo vodko. Danes sem kupil 4 funte krompirja, cena 39c. Piti krompirjevo vodko bo bolj praktično, komur bo pasala, kajti človek bo po par "štamperlih" vodke pečen, kuhan in pohan. Cena tej novi tekočini pa je za sedaj še vojna tajnost.

Eskimi v Kanadi so se vladi uprli plačevati dohodninski davek. Ni jim zameriti, ker oni niso odgovorni za vojno in pri njenem spočetju niso imeli ničesar opraviti. In ker tudi za sedanjo svetovno civilizacijo niso oni odgovorni, kdo bi jih mogel prisiliti, da jo protektirajo in plačujejo?

V tej deželi sta v teku dva procesa, ki imata za njeno bodočnost velikanski pomen. Obravnava v Washingtonu proti 30. obtožencem je nam mogoče najbolj nevarna. Tudi če jih bo sodišče s poroto vred spoznalo krivim, imajo priliko tožiti svoje tožitelje in to se prejone zgodi predno mine eno leto. In ako se kaj takega dogodi, bo to prvi fašistični proces v Ameriki. Ali se bo to primerilo ali ne, je odvisno od tega, kako bomo volili prihodno jesen.

Obravnava v Washingtonu je med vlado in fašizmom, v Chicagu pa med vlado in kapitalizmom. In predno bo naša vlada zmagala nad kapitalizmom, bo mogoče vzelo še 50 let.

Ne dolgo tega sem v nekem

magazinu čital, da bo po vojni primanjkovalo za zakon pet milijonov moških. K temu je bila skovana šala, ki pa je za mnoge resna stvar. Glasi se, da sta se zadnje nedelje oglasila pri duhovniku dva zaljubljenca in ga prosila, da naj ju takoj poroči. Ugodil jima je rade volje, kot je običaj v cerkvah. Nato je župnik navzoče vprašal, če je še kdo, ki se želi poročiti, naj pride pred oltar, da bo poročni obred za vse ob enem opravil. K njemu je stopilo 13 deklet in samo en fant. V vojnah je za mlada dekleta zares slabo. Moških je sicer mnogo, toda eni so premladi, drugi pa plešči.

John Chamazar.

J. OVEN BO PREDAVAL O DELAVSKEM GIBANJU V MEHIKI

Chicago, Ill. — Na prihodnji seji kluba št. 1 JSZ v petek 26. maja bo predaval Joško Oven o Mehiki z ozirom na njeno delavsko gibanje in pa na fašistični pokret, ki se je v minulih par letih jako razširil.

Vstop na predavanje prost vsem. Člane opozarjamo, da naj pridejo na sejo začasno, ker bo predavanje, če bo čas dopuščal, tudi nekaj razprave o bodočem Sansovem kongresu, še več pa na junijski seji. — P. O.

VABILO NA SEJO KLUBA ŠT. 49 JSZ

Cleveland, O. — Redna seja kluba št. 49 JSZ bo v nedeljo 20. maja v čitalnični sobi v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Prične se ob 9:30 dop. Dolžnost vsakega sodruga je, da se je udeleži saj takrat, ko mu to čas dopušča. Torej pridite polnoštevilno.

Spodaj podpisanege klubovega zapisnikarja to nedeljo ne bo na sejo, ker bo delal. A vabi pa, da pridejo vsi tisti, ki niso zadržani.

Anton Jankovich, zapisnikar.

ZELO VAŽNA SEJA

Chicago, Ill. — Vsled sklepa zadnje seje lokalnega odbora št. 8 slovenske sekcije Jugoslovanskega pomožnega odbora in št. 60 SANSa se bo vršila prihodnja seja v ponedeljek 2. maja t. l. v Tomažinih dvorani, 1902 West Cermak Rd. Začetek točno ob 8. zvečer. Ta seja bo zelo važna, ker bo zadnja pred našo prirediteljico, ki se bo vršila v soboto 27. maja letos in sicer v dvorani SNPJ. Vse razprodane knjižice morajo biti vrnjene na dan seje, to je 22. maja. Zatorej udeležite se je vsi zastopniki in tudi vsi drugi, ki ste razprodajali knjižice. Po seji bomo imeli malo družabne zabave, pivo in prigrizek. Zatorej ne pozabite na sejo v ponedeljek 22. maja.

Anton Krapenc, predsednik; John Gottlieb, tajnik; John Kochevar, blagajnik.

JOSKO OVEN:

RAZGOVORI

V Mehiki. (Nadaljevanje.)
Ne bilo bi prav, če ne bi malo podrobneje opisal naše slovenske in druge jugoslovanske naseljence v Mehiki. Kot mi je Jože List (Znidaršič) povedal v najin角度govorih, sta bila on in F. Zebre slovenska pionirja v tej deželi.

Seve, mogoče je, da je precejšnje število naših ljudi zašlo v Mehiko že poprej in so skoro gotovo utonili med mehiškim kulturno sled za seboj. Saj Jože ni vedel za nobenega. Če so bili, kar je skoro gotovo, so morali biti pod imenom "Avstrijci".

Jože List in Zebre sta prišla v Mehiko leta 1911. Oba sta bila mlada študenta, ki sta pobegnila iz Avstrije pred vojaško službo z namenom, da se naselita v Zedinjenih državah. V Marselju sta se premislila in jo mesto v Zed. države pobrisala v Mehiko. V Mehiki je takrat še vladal stari Porfirio Diaz, ali dežela je bila že na pragu revolucije, katera se je leto potem aktualno začela. Ker nista poznala nobene obrti, sta si najela malo kmetijo v bližini mesta Mehike ter se pečala z živinorejo. Med tem je izbruhnila revolucija in ni bilo dolgo, ko so razne revolucionarne armade začele prodirati čez mehiško planoto proti glavnemu mestu. Tako se je tudi zgodilo, da je bil Jože, kateri je bil na potu iz mesta na svojo farmo, ujet od prednjih straž Emiliana Zapata, katere so ga nato odpeljale v gorovje meneč, da je špijon. Tam so ga obdržali kakšnih pet dni, dokler ga ni s pojasnili rešil njegov tovariš. Kot mi je Jože pravil, mu ni bilo prav nič lahko pri srcu, kajti sodbe so bile v tisti dobi zelo kratke in površne in so se navadno končale z eksekucijo.

V Zedinjenih državah

Leta 1913 sta z Zebretom odinila v Cleveland. Tam sta se seznanila s Francetom Hvala ter Albinom Pavlinom. In ni bilo dolgo, menda še tisto leto, ko so vsi štirje odrinili nazaj v Mehiko.

Pavlin in France Hvala sta bila socialisti. Kot mi je pravil Jože, je bil Hvala član slovenskega soc. kluba št. 27 v Clevelandu. Jože Znidaršič in Zebre sta bila naprednega, toda katoliškega mišljenja. Po dolgih debatah s Pavlinom in s Hvalo sta tudi ona dva postala socialisti.

Danes

To so bile podrobnosti, katere mi je povedal Jože List. Danes je Zebre še vedno radikalnega mišljenja, se malo peča s spiritizmom in ima velesposstvo blizu mesta Cuernavaca. Njega nisem srečal. Bil je v oddaljenem kopalšču, kamor ga je poslal zdravnik. Albin Pavlin se je ustanovil spodaj za mestom Cuernavaca v čudovito lepem parku, kjer je cvetja in zelenja skoz celo leto. Tam ima ravno nad potokom malo poslopje — kjer ima razstavljenih na stotine posod z najrazličnejšimi cvetlicami. Z drugimi besedami, postal je vrtnar. Nabavil si je zadaj za hišo cel hrib, kjer ima ogromen cvetličnjak. Iz njega zalaga bogate mehiške ter ameriške motogce, kateri imajo svoje vile zgoraj v mestu. Ob enem ima pod košatim drevjem mize ter pivo in mehke pijače za žejne ljudi. Pred petimi leti smo ravno pod njegovo hišo sedeli moja hčerka Mici, Neftaly, naš vodnik in jaz. Dobro se še spominjam, kako sem od njega kupil pivo in mehko pijačo, ne da bi vedel, da govorim s Slovcem. Njegov naslov mi je sedaj dal njegov bratranec, kateri je danes hišnik poslopja SNPJ, sodrug Bizjak. Ko nas je "taksi" pripeljal po težki gramozni poti doli v dolino do njegove hiše, mi je rekla hčerka: "Dad, mi smo bili tu pred petimi leti. Jaz imam doma sliko njegove hiše. Se ne spominjaš orkida, katere so visele s strehe?"

Da je bil Pavlin začuden, ko je slišal od tujcev slovensko govorje, si lahko mislite. Se bolj je bil začuden, ko sem mu povedal, da sem pred leti sedel ravno za to mizo, ne da bi vedel, da sem pri Slovcu. Pri njemu smo ostali cel popoldan, govorili vse mogoče stvari, največ kajpada o Mehiki, za katero je Pavlin silno navdušen. "Tu sem na-

šel popolno srečo," mi je dejal. "Na delo v tovarni sem že davno pozabil. Kadar vzide solnce vstajem in kadar zaide grem spat." In koncem konca je to dobra filozofija.

France Hvala je ravnatelj ene največjih živinorejskih podjetij v federalnem distriktu Mehike. Dotični "rancho" lastuje neki Amerikanec iz Californije. Hvala je tam ravnatelj že dolgo vrsto let. Kot je v Mehiki navada, da ima vsako podjetje svoje ime, ima tudi ta "rancho" svojega. Imenuje se "La Patera", kar bi se reklo po naše "račnica". Njen prejšnji lastnik je radi obilne vode, katera se nahaja tam v okrožju, vzgajal rase. Ta farma je pomembna tudi zato, ker se je tam ustavil in delal skoro vsak Slovenec, kateri se je pozneje za stalno ustanovil v Mehiki. Tudi danes delajo tam štirje naši rojaki. O tem pišem več prihodnjic.

Sevastopol in Jugoslavija

Sevastopol je zopet v ruskih rokah. Kdor pomisli strahotno ceno, katero so Nemci pred dvema leti plačali za to utrdbo — več kot tristo tisoč mož, in vzelo jim je več kot osem mesecev predno so jo osvojili, bo šele razumel strašno ofenzivno silo rdeče armade. Kakšnega pomena bo to za Balkan, bodo pokazali prihodnji tedni. Odmev tega se bo slišal tudi v Jugoslaviji.

Kar se mene tiče mi ni treba veliko ponavljati. Kdor čita časopise ve, v kateremu taboru so tisti, kateri se bore za resnično svobodo v Jugoslaviji. Uredništva skoro vseh naših naprednih listov, še posebno Proletarca in Prosvete, so se odločno postavila tja kjer je pravica, na stran tistih revnih naših ljudi, kateri so šli v borbo proti fašizmu z golimi rokami ter jo ovekevčili za vso bodočnost, dokler se bo pisala zgodovina.

Tistim sledilcem fašističnega klerikalizma, kateri je kolebal pred leti za Francem v Španiji ter pel "hozana" malemu fašistu Dollfussu, ki je klal in obešal socialistične delavce na Dunaju in kateri skušajo danes pod raznimi drugimi imeni uničiti med našimi ljudmi vero v te borbe v domovini, tem ljubiteljem teme in fašizma velja samo eno geslo, geslo naših partizanov in osvobodilne vojske:

"Smrt fašizmu! Svoboda narodu!"

Ruski relif

K temu nimam ničesar poročati. Našim sodrugom in somišljenikom, kateri žive v bližini Chicaga sporočam, da se vrši velika kampanja za zbiranje obleke in obuvala za prebivalce Ukrajine in Belorusije. Kdor ima kaj ponošene obleke, ki je ne potrebuje, naj pokliče centralo ruskega relifa 80 E. Jackson Blvd., Chicago, Ill. Tel. Harrison 3252, ali pa naj jo osebno odda na 2619 W. Ogden Ave.

V AGITACIJSKI NAMEN naročite po več izvodov Proletarca skupaj za razdelitev na sejah, shodih in kjer je za priložnost. Pošljemo jih po zelo znižani ceni. Pišite za pojasnila upravništvu.

Tole mi ne gre v glavo?

Kako to, da se župnika, ki je bil pri Stalinu, za kazni izključi iz duhovniške službe, dočim se je posete cerkvenih dostojanstvenikov k Mussoliniju, Hitlerju, k Francu in drugim fašističnim prvakom odobravalo?

POVESTNI DEL

JUS KOZAK:

ŠENTPETER

(Nadaljevanje.)

"Skofički sem ga dal v rejo, pa ga je zanemarila in obno-rela."

"Kako naj ga kličemo?"
Tedaj je Rožman v zadregi zardel. "Aleš, Aleš je. Drugega ti danes ne morem povedati."

"Tudi dobro."
A vsega ni mogel zatajiti: "Ti-ho bodi, Marija, nesrečna Mara mu je bila mati. Teško se je zanj pokorila."

"Zjasov?" Čudna misel, rah-la slutnja jo je prešinila. Takoj jo je zatlala, kakor bi je ne sme-la domisliti.

"Eh, rada ga bom imela, pa je!"
Rožman se je poslovil.

Vse radovednosti pa ni mogla zatrejti. Večkrat je tajno pogle-dala otroka, ki je molče čepel poleg nje. Pričakovala je nestrp-no, kdaj se povrne Luka. Lahno se je smehljala, ko je vstopil. S prodirajočim očesom ga je mo-trila, ko mu je pripovedovala o župniku.

Luka se je zatajeval, da ga ni mogla uganiti.

"Morda je vendarle res," je šepetala, "povedal mi tako in tako ne bo." Česar ni mogla raz-brati pamet, ji je narekavalo ču-stvo. Kajti čutila je, da ga je s posebno ljubeznijo prišla na grudi.

"Naš župnik ima res čudno faro, kakor maček prenaša otro-ke," je godrnjala Zeba. A kmalu nato je že vodila Aleša seboj po dvorišču in mu razkazovala ži-vali. Fant, ki do sedaj še ni iz-pregovoril besede, je pričel star-ko izpraševati in ji odgovarjati.

"Neumna sem kot kokoš. V vse otroke sem zaverovana," se je smejala starka nad seboj.

Prihodnji dan se je zopet ogla-sil Luka v župnišču.

V skrbeh je izpraševal: "Ka-ko mislite, mu bo ostalo? Pred menoj še vedno beži!"

"Če bi ti jaz vedel povedati? Pa če mu bo, se ne boj, dokler bo Marija živa!"

"Ampak, gospod župnik,

skrivnost ostane med nama."

"Kakor sem ti obljubil," se je smejal Rožman.

Luka se je še obotavljal. Smehljaje je stiskal župniku ro-ko: "Saj ne morem verjeti, da bova živela skupaj pod eno stre-ho."

Ko je župnik ostal sam, se mu je zmračilo lice in nemirno je hodil po sobi.

"V nedeljo jim vse povem!"

je mrmral. Večkrat si je zatisnil oči, da bi se umiril, a že dolgo se mu niso misli tako mešale. Čutil je, kako močno mu bije srce, in bal se je, da bi ga kipenje v srcu ne potegnilo v vrtnice. On je ho-tel biti hladen in oster.

"Teh dreves nisem cepil v svoji fari."

Ni se mogel ustaviti ob tej mi-sli, obraz za obrazom se mu je prikazoval. Kakor bi se ravno-čkar zgodilo, tako jasno je razlo-čeval obličje starega Jergelca ter njegovega sina. Kletev je bi-l poslednja beseda tega umira-jočega rodu. Blede Matijino ob-ličje se je dvignilo. "Ti ubogi!" je šepetal župnik. Poleg trudne glave se je otožno smehljala lepa Aza, zavita v meglo.

Nadaljeval je pot po sobi: "To so trde usode!"

A komaj je izrekel besedo, v tem trenutku je gledal v tri no-ve obraze. Iz Rokovega so šk-rtali beli zobje, v Andrejevih očeh je plamtela jeza, med nji-ma je stala Marija.

"Vate sem veroval. V tvojih pogledih sem ljubil bolečine, za katere ni bilo usmiljenja. Ah, če bi te bila vsaj moja beseda to-lažila!"

Okrenil se je in zdelo se mu je prav tako, kakor bi stal pred mi-zo Luka z Alešem v naročju.

"Za tega sem prisegel, da bom skrbel zanj. Ti nesrečni sad. V življenje si ga obudil, meni si ga v roke položil."

Ze davno je odbilo poldne, on se še ni genil z mesta, kjer je stal.

"Kakor kri iz rane, tako mi morajo privreti besede! — O, Mojzes je pal pred gorčim gr-

mom na tla in je bil tisti hip eno z Njim in z ljudstvom. Tudi jaz vem, da je, ki je, a nimam besede, da bi ga temu trpečemu ljud-stvu razodel, da bi jim dal in razložil Njegove postave! O, če bi poznal Njegove večne zakone za svoje ubogo ljudstvo, — vstal bi in govoril, govoril, kri bi vre-la iz srca in bi postala beseda."

Ves dan ga je trpinčila misel: "Vera in ogenj! Za tiste pa, ki se ženijo, sejejo, žanjejo, rede otro-ke, ubijajo z besedo in roko, je le tolažba. Da tolažba!" Na Sko-fičko in njeno bratovščino je po-mislil: "Kdor pa veruje, da se s tem razlikuje od drugih, zanj je vera sovraštvo in gnev!"

Drugi dan ni zapustil župni-šča. Molil je in prebiral Kristove besede.

"Meč si prinesel na svet, o Kriste, a kdo ga bo brusil?"

Nova misel se mu je utrnila: "Iz duha si se rodil, ni ti bilo treba spoznanja kot Mojzesu."

Na nebu so že sijale zvezde. Stopil je k oknu in zdel se je sam sebi tako ubog, kakor bi mala mravlja gledala tja gori.

"O, Kriste, ti si se združil z Njim, ker si preliel svojo kri za Njegovo besedo. Kdor pa ni sleh-erni hip pripravljen dati ži-vljenje zanje, ta ne bo znal napo-jiti žejnih in lačnih."

Dolgo v noč je molil in se sra-moval zaradi svoje ničnosti. Sklenil je, da ne bo govoril. Ko pa je prišlo jutro, se je vendar odbil. Vzel je Evangelij v roke in se zatopil v priliko o vino-gradu in delavcih.

Pred pridigo je bil tako ne-strpen, da je komaj pričakoval ure.

Zunaj po cesti so farani vrel i cerkev. Fantje so postavali pred vrati. Zvon je vabil.

"Naj se zgodi, naj se zgodi!"

je šepetal, ko je vstopil v za-grad. Umil si je znojne roke. Te-daj je zapel zvonček.

Hitro je hodil. Zaškrpale so trhle deske. Prebral je evangelij in še enkrat zase ponovil zadnje besede: "Veliko jih je poklica-nih, a malo izvoljenih." In še v tem hipu ni vedel, kaj bo govori-l.

Ozrl se je po cerkvi in ladji. Vse klopi polne, tam zadržaj so se trli. Gledal je Godeža in že-no. Pod prižnico je klečala Ma-rija z Zebo. Sivolasi starci so sklanjali glave. Skofičkina bra-tovščina je sedela posebej in ne-katero so se že ozirale vanj, za-kaj molči.

V očeh, ki so plavale nad mno-žico se je vneslo. Čudno ga je prešinilo:

"Moja fara, človek!" Zopet so ga zadeli pričakujoči pogledi.

Zganil se je in povzel s tako trpečim in v dušo segajočim glas-om, kakor ga še niso čuli fa-rani.

"Žene in možje! Vaši pradedje so sezidali to cerkev, da bi poslušali v njej božjo besedo. Tudi kri so prelivali zanjo. Če bi bila beseda, ki se je razodevala pod tem svodom, lažna, ne bi bila mogla dati tolažbe v življenje. Vi sami veste, da brez nje niste mogli živeti. Nikoli vas nisem priganjal, nikoli pretil s kazni-mi, da bi prihajali pred oltar. Sami, rade volje ste se zatekali sem po tolažbo, kadar vas je te-žilo življenje tam zunaj.

Verjemite mi, kakor so vam prijetne štiri domače stene, kjer ste z ženo in otroci eno, tako si je želel človek od nekdanj posve-čenega doma. Vsaj enkrat v živ-ljenju hoče biti eno z drugimi, z vsemi enak pred Njim, ki ga slu-ti. Ne, človek bi brez posveče-nega prostora ne mogel živeti."

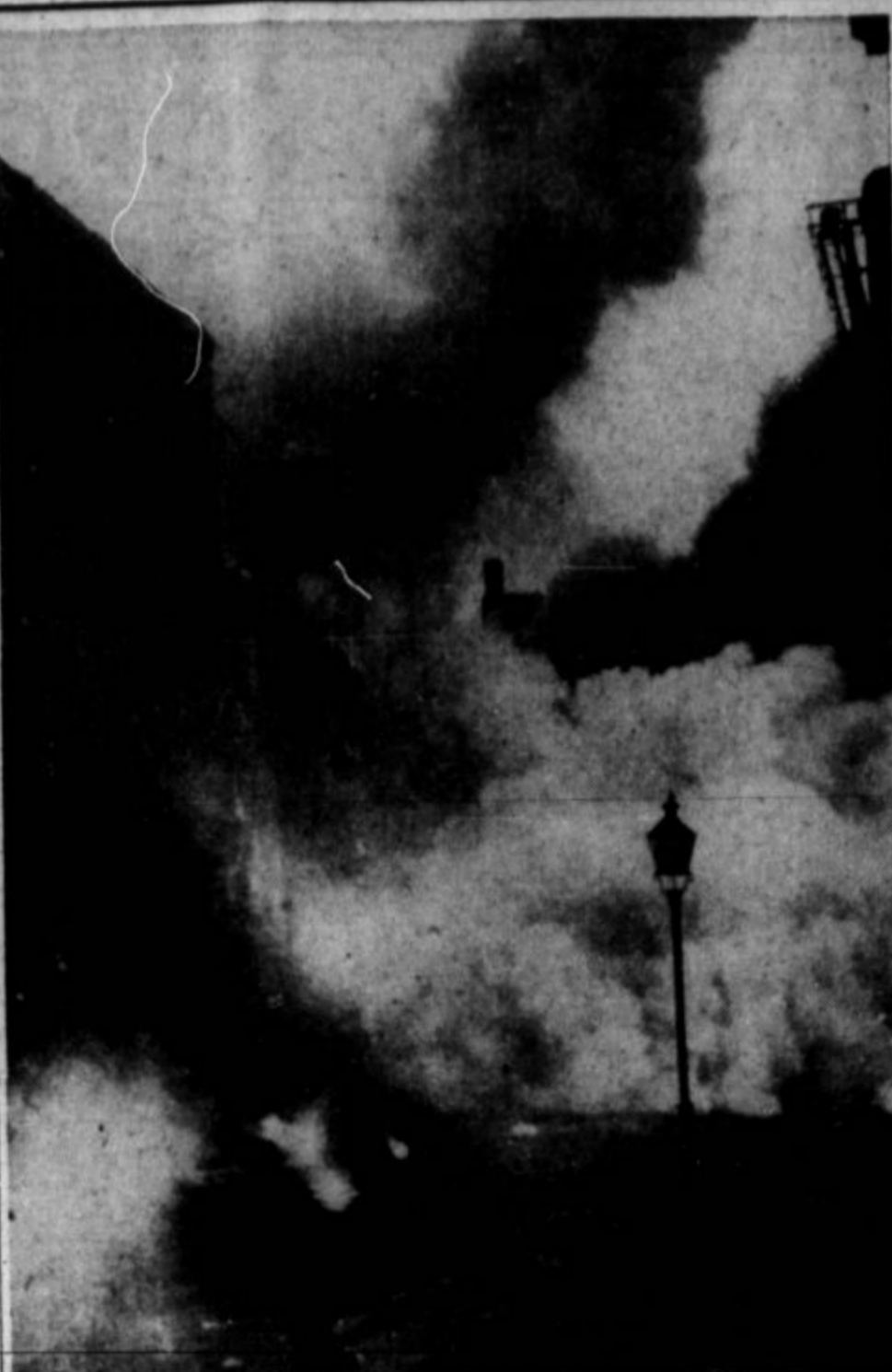
Danes ste čuli priliko o vino-gradniku in njegovi dobroti. Ostre so besede, da bodo prvi poslednji in poslednji prvi. Če ste prav razumeli, boste mirno zaupali v njegovo Milost.

Velicastna je Milost.

Ona je ogenj, ki gori nad zem-ljo. Zar tega ognja jemlje vid. Kje je človek, ki je prinesel njen plamen? Kdo je že videl središ-če teh plamenov, iz katerega lije v človeško srce ogenj? Zato smo malodušni, zavistni in ne-vedni.

Milost je Resnica.

Poznam vaše življenje. Od zore do mraka se pehate za po-svetnimi blagi. Sejete, žanje, redite družino. Sovražite se in

BERLIN ŽE DOLGO NI VEČ KOT JE BIL. Zavezniški bombardniki so ga spremenili v razvaline, pogorišče in dim.

ljubite, za pet pedi se šopirite, lažete, obrekujete, pijančujete, ubijate, da vam ne pretresa smrt več duše. Pozabljate, da ste ljudje, in vaših strasti bi se živali sramovale. Ne greste mimo so-seda brez zle misli v srcu, v mo-litev pred oltarjem vežete hi-navščino. Kadar rajate po vese-lecah, se ženite z bahatimi gosti-jami, kadar rasteta dom in bla-gostanje, takrat predajate v cer-

kvi svojo oholost. Za resnico vam ni! Pomislite pa, kako je bi-lo, ko je strašna smrt objela to cesto. Otroci so umirali v naroč-ju, postavni gospodarji in gospo-dinje so ležali kot kup gnoja, hčeram, ki so bile vaš ponos, se niste drznili pogledati v mrtvo obličje, da bi se vam ne zmešala pamet. Popadali ste na kolena in glasno rjovel: Milosti, Milosti!

(Dalje prihodnjič.)

Nič ne izgleda, da se bosta Peter in Tito sporazumela

Prizadevanja v Londonu, da se kralju otme prestol, in osvobodilno fronto pa pridobi v sodelovanje

Od kar je prišla v London Ti-tova vojaška komisija pod vod-stvom generala Velebita, ki se je izjavil časnikiarjem proti kralju, in iz New Yorka pa hrvatski ban Šubišić na kraljevo povabilo, je v političnih krogih veliko ugi-banja, kaj se "kuha" za vsem tem.

Ako je Velebit v pravem, te-daj, kar se osvobodilne fronte ti-če, vprašanje kralja sploh ne ob-stoji, razen da se bo dalo po vojni jugoslovanskemu ljudstvu prilagoditi, ali je za mo-narhijo ali za republiko.

Na drugi strani pa se še vedno pojavljajo glasovi, da bo angleški diplomaciji uspelo spraviti Tita in Petra v sporazum, kar bi se baje že zgodilo, ako se bi svjetska vlada odločila voditi v Jugoslaviji slično taktiko, kakršne se je oprijela v Italiji in de-loma v Grčiji.

Časniška agencija ONA, ki predstavlja smeri sovjetske vna-rnje politike, poroča o vojni mi-siji osvobodilne fronte med dru-gim:

Mislijo, da so se člani komi-teja in člani Titove vojaške mi-sije pod vodstvom generala Ve-lebita, ki so prišli nedavno v London, domenili za ustanovi-tev stalnega zastopstva pri an-gleški vladi.

Člani komiteja, ki podpirajo narodno osvobodilno gibanje v Jugoslaviji, so do sedanjega časa razlagali britanskemu javnemu mnenju cilje osvobodilne fron-te. Na čelu komiteja so profesor Boris Furlan, Rudolf Bičanić in dr. Svetislav Petrović, ki so do-bro znani Jugoslavan, in ki so-delujejo z Združenim odborom Jugoslovanskih Amerikancev, ki mu je bil na čelu Louis Ada-mić.

Maršal Tito, ki se je posveto-val s člani komiteja o raznih problemih, je pred kratkim na-prosil Bičanića naj se bavi z vprašanjem jugoslovanskega na-rodnega bogastva v inozemstvu. Odbor bo sedaj pooblaščen, da se bavi z različnimi drugimi pro-blemi, ki bi nastali med Titom in angleško vlado.

Po analizi teh krogov se je vr-šil razvoj jugoslovanskega odpo-ra v dveh delih. Prvi del je do-živel uporno gibanje proti vse-mu, kar je bilo v zvezi s prejš-njim režimom, ki je bil odgovo-ren za diktaturo in vojaški pro-pad Jugoslavije. To je bila doba državljanske vojne, znana kot borba med Titom in generalom Dražom Mihajlovićem, vojnim ministrom v vladi kralja Petra in vodjem gerilcev v Jugoslaviji.

Ta doba se je sedaj končala, je bilo poudarjeno, in druga doba, doba združene obče borbe proti tujemu vpadniku pod vodstvom "Osvobodilcev", je sedaj na potu.

IZ KANSASA

Prvi maj smo praznovali ka-kor je v teh časih in razmerah sploh mogoče. Proslavo, ki se je vršila v nedeljo 30. aprila v Yalu, je priredila, kot običajno zadnjih 37 let, kansaska federacija SNPJ, to pot z društvom št. 9 v Yalu, ki je praznovalo svojo 40-letnico.

Ze precej let so naši programi na teh priredbah precej skrom-ni. Govori, godba in kak pevski duet ali kvartet je vse kar še zmremo. Menda je minulo že 10 let od kar je prenehal zadnji tukajšnji organiziran pevski krožec v Armi. Pred par leti je gostoval pri nas pevski in tam-buraški zbor iz Kansas Cityja. Zelo se nam je dopadlo takrat. Le škoda, ker je Kansas City od-daljen od nas 150 milj. V teh ča-sih, ko je vse čez mero zaposleno in ko primanjkuje avtov in ga-solina, pa ni niti misliti, da bi jih vabili na našo priredbo.

Udeležba na letošnji majniški priredbi je bila povoljna. Teža-va je le, ker nekateri zaradi domačih opravkov ni mogoče priti na priredbo popoldne in drugim pa spet zvečer ne. Pri-redba se je pričela popoldne in tistim, ki so zaposleni čez dan, ni mogoče priti prej kot zvečer; drugi spet, ki imajo doma molzti krave in krmiti živino, navadno pridejo popoldne in odidejo na večer opravljati domača dela.

Vsako leto vidimo na naši majniški priredbi manj znanih obrazov "old tajmarjev", ki tako radi ob tej priliki obujajo spo-mine na praznovanje prvega ma-ja v Zagorju in Trbovljah, ko so v mladih letih tamkaj rudarili. "Star sem že 75 let pa nisem mogel danes strpeti doma," mi je rekel star rudar, ki živi ob 10 do 12 dolarjev mesečni okrajni podpori in ki se spominja pra-znovanja prvega maja med sta-rokrajškimi rudarji.

Mladina pa, kolikor jo pride na našo majniško priredbo, naj-prvo vpraša, kdo bo igral za ples. In če ni "moderna" godba, se navadno namrdne in odide drugim iskati zabavo, kjer jim je godba bolj po volji.

Sicer pa zdaj dobro shajamo s to mladino. Včasih smo videli na naših priredbah kakega "roughnecka", ampak zdaj ti fantje lahko kažejo svojo boja-željnost napram Hitlerjevimi in mikadovim hordam.

A. Shular.

Časopisi v New Yorku se draže

Večerni listi v New Yorku sta-nejo od 9. maja 5c za številko. Jutranji v standardnem formatu so še po 3c in "tabloid" pa po 2c.

POMEN KRVNE PLAZME ZA RESEVANJE ŽIVLJENJ

Od neke iz Nove Guineje je mornarski kaplan Frederik P. Gehring poslal pismo, ki ni samo izreden dokaz junaštva ameriških vojakov, ampak tudi po-pis o važni vlogi, ki jo ima krv-na plazma v tej vojni.

Newyorški oddelek Rdečega križa je objavil pismo kaplana Gehringa.

Zgodaj letos je kaplan dobil dopisnico newyorškega odseka službe za darovalce krvi, v ka-teri so mu sporočili, da je Irving Siegel, uslužben pri kaplanovem sorodniku, daroval njemu v čast pajnt krvi, ker je slisal o njego-vem delu na južnem Pacifiku.

Pismo kaplana Gehringa se glasi:

"Ena najlepših stvari se mi je dogodila danes. Dobil sem dopisnico, v kateri mi sporočajo, da je nekdo daroval kri v mojo čast, njegovo ime je Irving Siegel.

"Ne poznam gospoda Siegela. In ne verjamem, da on pozna mene. Niti ne verjamem, da je moje vere, in vendar je on, ne-dvomno sijajen domoljubljen Žid, daroval pajnt svoje krvi v čast katoliškega duhovnika. Bog ga blagoslovi.

"Zelim, da bi sporočili gospodu Siegelu, kako sem mu hvaležen. Zelim, da bi sporočili njemu, ka-kor tudi tisočem drugih ameri-kanskih državljanov, ki so tako velikodušno darovali svojo kri, kaj pomeni ta žrtev našim fan-tom. S tem, da darujejo pajnt svoje krvi, podaljšajo našim fan-tom življenje, da vodijo bitko do zmage.

"Imel sem prednost, biti z na-simi pomorščaki v dneh, ko je Guadalcanal skoro postal drugi Bataan. Videl sem mnogo smrti. Junaški, plemeniti dečki, ki so dali svoja življenja, da bi vi in jaz lahko živeli. V naročju sem držal razmesarjena trupla mladih pomorščakov," je pisal kap-plan, "in ko sem poslušal njihove molitve — protestantske, ka-toliške, židovske, in vseh drugih izpovedi — sem dvomil, da bi la-hko živeli. A ko so bili prenešeni v zasilno bolnico na bojiščih, so vse to nekako preživeli, vse za-radi čudežnih transfuzij krvne plazme.

Tisoče naših mož umira na svetovnih vojnih bojiščih. A na sto tisoče jih ne bo umrlo, in mnogi dolgujejo svoje življenje ljudem kot je Irving Siegel, ki velikodušno dajejo ne samo de-nar, temveč tudi svojo kri."

Korupcija v Italiji deluje vzlic AMG

Zavezniško vrhovno povelj-stvo v južni Italiji, s svojo civil-no podružnico AMG, se ni v iz-trebljevanju korupcije še prav nič obneslo. Šele poslednje čase je naložilo spekulantom, ki prodajajo ameriško žito in moko trikrat dražje kot je določena ce-na, nekaj kazni. Da-li bodo ob-veljale, je odvisno, koliko vpli-va imajo kaznjenci med onimi, ki na ameriški način ščitijo svo-je raketirstvo s podkupninami.

Trije bogati italijanski pre-kupci, ki so trgovali z ameri-škim suknom in drugim našim materijalom za obleke, so bili obsojeni od AMG v zapor. Ob-sodba je bila stroga s stališča, da bo morda ostrasila druge slične raketirje.

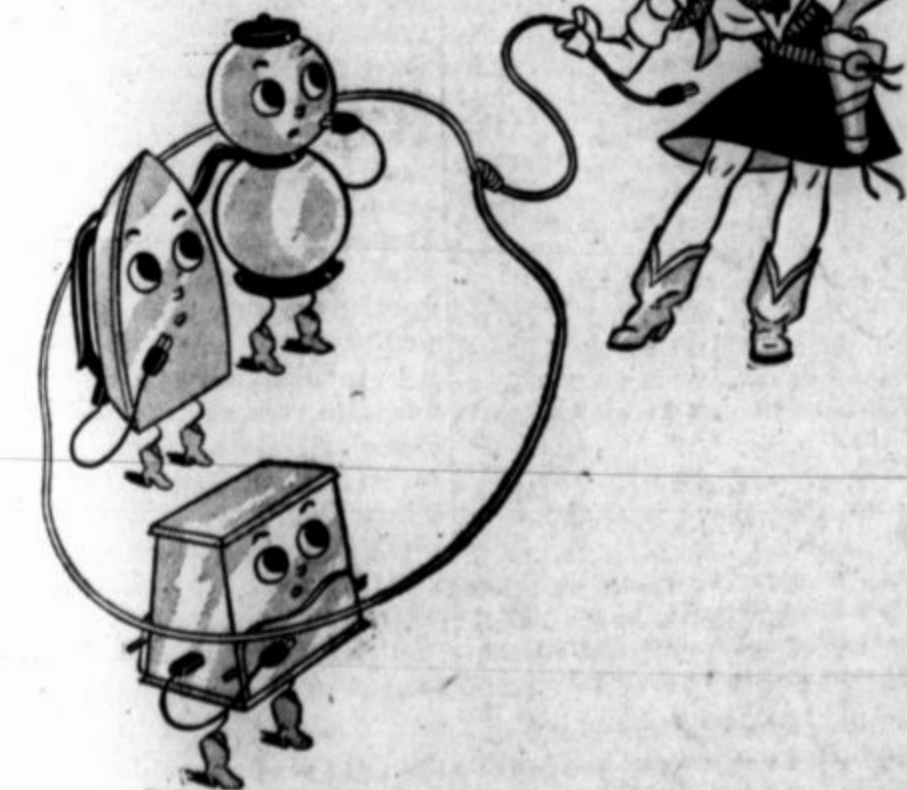
SLOVENSKE IN ANGLEŠKE KNJIGE

Največja slovenska knjigarna v Zed. državah

Pišite po cenik PROLETARCU

2301 S. LAWDALE AVENUE .. CHICAGO, 23, ILLINOIS

Zberite jih!

ZAMENJAJTE jih za vojne znamke pri vašem električnem trgovcu

Zberite tiste obrabljene električne predmete, ki vam leže okrog hiše — in jih ponesite k najboljšemu trgovcu z elektrikalijami. On jih bo z vše-ljem ZAMENJAL za vojne znamke.

Kaj pa če so potrte? On jih morda vzame vse eno, ker jih običajno lahko popravi.

ZAMENJAVANJE nerabljenih električnih predmetov je dobra usluga za sosesčino, ker da prilagodit drugim, da si jih nabavijo. Vaša knji-žica se bo polnila z vojnimi znamkami — kar bo pomagalo vojnim naporom.

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

Opomba: Commonwealth Edison Co. ne ku-puje nerabe električne predmete za pro-dajo, pač pa rada pomaga čieaškim trgo-vcem pri tem patriotičnem delu.

★ ★ KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE ★ ★

KOMENTARJI

"Obzoru" v pojasnilo: P. Ambrožič, oziroma zveza slovenskih župnij, kar je eno in isto, Proletarcu ne pošilja "manifestov" Milana Vidmarja in tovarišev (proti partizanom), niti ne "manifestov" slovenskih socialistov. Pri Proletarcu se namreč p. Ambrožiču nismo dali še nobenkrat ujeti na limanice, kakor so se nekateri drugi "nepristranski" in napredni listi, ki so priobčali njegov material. (Očividno urednik Obzora svoje zmote ni še spoznal.)

P. Ambrožič razlaga v "Am. Slovenceu" z dne 12. maja, kako je širil svoje ideje v drugih (slovenskih) listih, "večinoma brez pravega podpisa". Takrat, kot je bilo tu že pojasnjeno, je bil v službi jugoslovanske vlade (morda je še) in je govoril narodu v Jugoslavijo (pod pokroviteljstvom OWI), seveda v duhu politike svoje (klerikalne) stranke, toda vendar tako, da mu je ameriška vojna cenzura govore, ki jih je imel z radio postaje WRUL odobrila. Pravi, da ni "zamenjal omenjati oboroženega odpora, ali posebne pobude ni dal za to." (Za oboroženo odpor.) O tem, kako je pisal v Cankarjev glasnik in v Glas naroda, pravi med drugim:

Isto misel sem skušal razširjati tu med nami. Napisal sem na primer za rajni Cankarjev glasnik članek pod naslovom: Kulturni odpor v Sloveniji. Napisal sem drugi članek v isti list: Ljubljanska Pokrajina v plamenih. Oba članka sta izšla tisto leto pred smrtjo lista pod šifro L. Miran. Bila sta dobro sprejeta, saj so mi celo nagrado prisodili. Dobil je zato nisem, ker je g. Medvešek hotel vedeti, kdo piše, ali pa plačal ne bo. Tako je ostalo.

Približno v istem smislu je bila pisana dolga vrsta člankov pod naslovom: Naše stališče, ki so izšli brez popravkov v Glasu naroda na uvodnem mestu. In drugo vrsto člankov v istem listu pod naslovom: Slovenija, kam ploveš? Mnogi so ugibali, kdo jih piše, naj zdaj zvejo. Se danes me ni sram tistih člankov, le da bi radi spremenjenih razmer pač eno ali drugo reč danes drugače zapisal.

Se marsikaj takega sem napisal, večinoma brez pravega podpisa. Mislim sem, da bo tako več zalego.

List "Bazovica", ki izhaja v Kairu v Egiptu v 3000 izvodih, "se popolnoma nič ne poteguje za Tita in njegove partizane." Tako ugotavlja načelnik propagande za ohranitev Jugoslavije pod staro reakcijo in Slovenije pod klerikalizmom, ki se sedaj javno baha, kako je znal omrežiti celo "napredne" urednike, da so mu priobčali njegov propagandni material. In še celo nagrade so mu določili... Pač niso vedeli, da je bil za vse tisto dobro plačan že iz druge blagajne. "Bazovica" izhaja v Kairu. Tam je tudi Petrova vlada. In

cenzura v Kairu kot povsod tam pa je tako stroga, da se nadjno ameriški časnikarji na vso moč pritožujejo.

Associated Press pravi v brzojavki z dne 2. maja iz Kaira z ozirom na cenzuriranje poročil o Grčiji in o sporih med Grki tole:

CAIRO, Egipt, May 2 (AP). — Correspondents accredited to the middle east command today expressed their "collective dissatisfaction" with censorship of Greek news.

In a memorandum filed with allied authorities they said the correspondents felt they were "in danger of being used by authorities as mouthpieces for official views and propaganda."

Ista cenzura, proti kateri se žurnalisti pritožujejo glede vesti o Grčiji velja v Kairu za poročila o Jugoslaviji. Znano je, da se primorski Slovenci v Egiptu ne ogrevajo za Petra, ne za njegov režim, a tudi proti ne smejo biti. Ne če žive v Egiptu. In ne bodo smeli biti, dokler ne bo angleška cenzura v Kairu Petru v škodo popustila, kakor je popustila v LONDONU! Primorski Slovenci na PRIMORSKEM so za OSVOBODILNO fronto, torej za Tita, ker zanje cenzura v Kairu ne velja. In prav gotovo je, da je masa Slovencev v Egiptu tudi z osvobodilno fronto, toda ne tisti, ki ji načeljujejo, kajti to so večinoma taki ljudje, ki so na Petrovi plačilni listi. Ker se pri tem Rev. Ambrožič posebno sklicuje na dr. Čoka, ki je sedaj v Egiptu, bo menda vedel, da je tudi on na plačilni listi Petrove vlade. In če res deluje proti Titu, je to dokaz, da je za preživljanje še odvisen od Petrove blagajne.

V omembi Ambrožičeve baharije, kako je pisal v Cankarjev glasnik in bi dobil celo honorar zato, če bi Medvešek (bržkone upravnik Ludvika Medvešek) ne ugovarjal, oziroma zahteval avtorjevo pravo ime (urednik ga je nedvomno vedel), naj bo tu pojasnjeno, da Etbin Kristan tedaj pri C. G. ni bil več urednik.

Rado Staut je v "Obzoru" z dne 1. maja objavil v angleškem prevodu franciškana Ambrožiča "Declaration of the Socialist Party of Slovenia", s podnaslovom "An Underground Document to London". Naperjena je kajpada proti Titu in iz njene vsebine je razvidno, da socialisti niso imeli prav nič zraven. Kajti klerikalni listi ne objavljajo socialističnih dokumentov in izjav deklaracij, niti jih ne obešajo na veliki zvon, pač pa jih ignorirajo, socialiste pa napadajo. Dali bo klerikalna propaganda, plačana in zamišljena v Petroviji zamejnih krogih, s takim blufanjem dosegla kaj več kot nametala čitateljem svojega tiska nekaj peska v oči, je vprašanje.

NEMCI SKUSAJO ANGLIJI VRACATI MILO ZA DRAGO. V minulih tednih so vprizorili na angleška mesta je veliko napadov, a so bili malenkost v primeri z invazijo angleških in ameriških letalcev na nemška mesta in na industrijske centre v okupiranih deželah, ki so uposlena za produciranje potrebnih nemških armadi. Na gornji sliki na levi je Angležinja, ki je bila ranjena v nemškem bombnem napadu. Njen pogled razodeva, kako se počuti napram Hitlerjevimi letalcem, ki so jo napadli. Na desni je ulica v Londonu tik po napadu nemških bombnikov.

nje. Kajti z omenjenim dokumentom ni šla samo v svoj tisk, ampak ga predložila tudi "na merodajnih zaveznikih mestih" Cordell Hull se je Poljakom v Ameriki res zameril. Kongresnik Lisinski iz Michigan sedaj od justičnega in državnega oddelka zahteva, da podvzameta proti Rev. Orlamskememu in profesorju Oskarju Langu sodni proces, ker sta šla v Rusijo in s tem "kršila izjemne zakone", ki v vojnem času posameznikom prepovedujejo delovati v inozemstvu proti interesom svoje dežele. Reakcionar Lisinski je torej veliko bolj hud na Stalina kot na Hitlerja, kajti histeričen je postal šele ko so se začele ruske armade pomikati v Poljsko. In župnik Orlamski mu je nedvomno vedel, naj bo tu pojasnjeno, da Etbin Kristan tedaj pri C. G. ni bil več urednik.

Rado Staut je v "Obzoru" z dne 1. maja objavil v angleškem prevodu franciškana Ambrožiča "Declaration of the Socialist Party of Slovenia", s podnaslovom "An Underground Document to London". Naperjena je kajpada proti Titu in iz njene vsebine je razvidno, da socialisti niso imeli prav nič zraven. Kajti klerikalni listi ne objavljajo socialističnih dokumentov in izjav deklaracij, niti jih ne obešajo na veliki zvon, pač pa jih ignorirajo, socialiste pa napadajo. Dali bo klerikalna propaganda, plačana in zamišljena v Petroviji zamejnih krogih, s takim blufanjem dosegla kaj več kot nametala čitateljem svojega tiska nekaj peska v oči, je vprašanje.

John in Mary Kobi iz Dulutha sta bila na obisku v Saint Paulu, Minn., od kjer pozdravljata osebje pri Proletarcu in druge prijatelje.

Anton in Mary Tratnik iz Diamondville, Wyo., sta bila v Salt Lake Cityju, Utah, kjer sta se nas spomnila z razglednico in pozdravi.

Vlada v borbi, da vzdrži kokošjerejo pred nevarnostjo nadprodukcije

Ko se je pričelo vpitje, da nam bo zmanjkalo mesa, jaje itd., a ob enem propaganda, da kdor ima priložnost, naj si napravi kokošnjak, pa bo zaslužil boljše kakor v fabriki, se je kokošjereja res silno pospešila in dosegla take višine, da je morala večjim družbam priti na pomoč vlada, ki je pokupila od njih v tem letu blizu petnajst milijonov zabojev jajec (30 ducatov jajc v vsakem zaboju), ne da jih bi res potrebovala.

Ruth Moore poroča v Chicago Sunu, da bo ogromne zaloge teh jajc sprijenih in da jih je bilo že na milijone vrženih stran, ker je bilo planiranje za shranitev in distribucijo te važne hrane ne-prividno zasnovano. Vlado bo ta subvencija pre- kupcem stala visoko vsoto, a mali kokošjereji pa, ki so si obe- tali velikega zaslužka, so na škodi in mnogi izmed njih bankrotirani.

Priporočite prijatelju, naj si naroči Proletarca.

NEUTRALNE DEŽELE NEMCIJI V VELIKO POMOČ IN ZAŠČITO

(Nadaljevanje s 1. strani.)

cijo povsem diskreditirana, torej bi preostala le še ena možnost: pomagati republikancem v Španiji. Tega pa se obe vladi ogibati.

Švedska gospodarsko pod Hitlerjem

Dočim je Španija pod Hitlerjem gospodarsko in politično, je pa Švedska njemu v pomoč le materialno. Toda ta podpora je ogromna. Švedska poseduje bogate zaloge fine železne rude, in njena industrija producira veliko stvari, ki jih more pošiljati edino Nemčiji. Vlada v Stockholmu dokazuje, da nima drugega izhoda, ker je od nemške obo- rožene sile popolnoma zajeta. Na eni strani je Norvežka, na drugi Finska, na treji Baltiško morje. Vse to je pod nemško kontrolo.

Švedska svojo politično ne- vtralnost dobro drži, ali gospo- darsko pa je prav tako nemška provinca, kakor n. pr. zasedena Belgija ali Francija.

Američani in Angleži sedaj vladi v Stockholmu dopoveduje- jo, da so take nevtiralnosti sili. Predlagajo pa ji, da naj svojo rudo in industrijske produkte proda nam, čeprav jih ne bo mo- gla poslati ne nam ne v Anglijo, dokler ji bodo Nemci oklepali. Toda jamčimo ji denar v naprej. Vendar pa se vlada v Stockhol- mu pomišlja, in boji se tudi, da bi jo Nemci okupirali, če bi jim odklonila nadaljne pošiljave.

Kramarstvo Turčije

Se veliko bolj materialistična je nevtiralnost Turčije. / Ona je zaveznica Anglije in če se bi pogodbe z njo držala, bi morala biti v vojni z Nemčijo čim so nemške čete udre na srednji vzhod. A namesto tega so v Ankari prisegli "nevtiralnost" in zanjo prejeli podkupnine od Angli- je in Amerike v obliki prejem- kov municije in pa raznih po- trebščin. Nemčiji pa prodajali svoje rude in sadje. Lani so časopisi v Moskvi oz- načili "nevtiralnost" Turčije za direktno pomoč Nemčiji in Amerika ter Anglija jo več ne zalagati toliko kakor poprej.

Težave Švice

Pošteno nevtiralna je politično Švica. Toda krog in krog nje je nemška sila. Švica ne more s svojim izvozom nikamor brez nemškega dovoljenja. Torej producira in pošilja svoje izdelke Nemčiji, kar pomeni, da je go- spodarsko Hitlerju veliko bolj v pomoč kot pa na primer okupi- rana Jugoslavija. V nji dela Nemčiji škodo Tito. V Švici nihče. Najbolj hinavsko nevtiralna pa je Irska. Ta nima nobenega vzroka pomagati Hitlerju. Am-

pak mu pomaga vsled sovraštva do Anglije, dasi živi zgolj od nje in Zed. držav. V tej lažnjivi nepristranosti ji daje oporo hierarhija v Ameriki in zato se je vlada v Dublinu lahko ves čas norčevala iz nas. Tudi ko jo je Washington posvaril, ni nič za- leglo. Vedela je, da si ne bo upal izvajati posledic.

PROTEST PROTI NASPROTNIKOM SANSa

Cleveland, O. — Podružnica št. 48 Slovenskega ameriškega narodnega sveta v Collinwoodu, je na svoji redni seji dne 28. aprila sprejela sledečo izjavo:

Članstvo podružnice št. 48 SANSa odločno obsoja napade na izvršne uradnike organizacije Slovenskega ameriškega narodnega sveta in na njenega častnega predsednika.

Ta nova ofenziva nasprotni- kov je vprizorjena in vodena po agentih diskreditirane jugoslo- vanske ubežne vlade, po zago- vornikih fašističnem režimu in belo gardistom v stari domovini, kateri v soglasju s Hitlerjevimi hordami z orožjem napadajo narodno Osvobodilno vojsko v Ju- goslaviji.

V smislu resolucij sprejetih na Slovenskem narodnem kongresu v Clevelandu ima SANS nalogo delati za pravično razrešitev po- litičnega, etnografskega in so- cialnega vprašanja v Jugoslaviji- jeno Sloveniji. Zato ima izvršni odbor SANSa vso pravi- co zasledovati delovanje vojujo- čih se sil v domovini, ima pravi- co in dolžnost poročati svojemu članstvu o položaju in tudi sme dati priznanje tisti skupini, ki dela in se bori za resnično osvob- oditev jugoslovanskega ljud- stva. Obratno bi bil SANS kot politična organizacija za ameri- ške Slovence brez pomena.

Glavni odbor SANSa se je do- sedaj ravnal in delal po določi- bah in sklepih Slovenskega na- rodnega kongresa. Zato je vse to zaletavanje in blatenje proti častnemu predsedniku Louisu Adamiču, v predsednika izvrš- nega odbora Etbina Kristana, časasnega tajnika Mirka Kuhla, Janka Roglja in drugih krivično, nizkotno in podlo.

Članstvo naše podružnice iz- reka na tem mestu gori imeno- vanim odborom polno zaup- nico, ostalim pa kliče: Pamet in ne pustite se zavajati po brez- vestnih kričočih, ki so poslani, da hodijo okrog z verigami, v katere hočejo ponovno ukleniti ubogi narod v stari domovini.

Za odbor: Frank Barbič, predsednik, Jo- sip F. Durn, tajnik, John Zaic, blagajnik, Louis Kaferle, zapi- snikar.

DOMAČA ZABAVA "NARODNIH VITEZOV"

Chicago, Ill. — Društvo "Na- rodni vitezi" št. 39 SNPJ ima prihodnjo soboto 20. maja v dvo- rani SNPJ domačo zabavo, na katero vabi ne samo vse svoje članstvo, pač pa tudi svoje pri- jatelje. Vstopnina bo prosta za vse in eden, ki bo tako srečen, bo odšel domov s te zabave z vojnim bondom za \$25 v žepu. Ta bo namreč oddan na zabavi. Torej udeležite se jo.

Član št. 39.

SLOVENSKI AMERIŠKI NARODNI SVET

3935 W. 26th St., Chicago 23, Ill.

Račun za mesec marec 1944.

Bilanca v banki dne 29. februar- ja 1944 \$19,221.37, ročna blagajna \$35.95, skupaj \$19,257.32.

DOHODKI

Podruž.	Mesto	Vsota
87, Brooklyn, N. Y.	\$ 3.00
38, Acemtonia, Pa.	25.00
98, Export, Pa.	18.00
24, Virden, Ill.	2.46
97, Newark, N. J.	30.00
8, West Newton, Pa.	13.30
99, Luzerne, Pa.	20.00
41, Fontana, Calif.	75.00
22, Midway, Pa.	10.00
45, Sheboygan, Wis.	3.10
61, Indianapolis, Ind.	30.00
86, Elizabeth, N. J.	5.00
15, Springfield, Ill.	7.36
63, Brooklyn, N. Y.	8.00
73, Herminie, Pa.	10.00
48, Cleveland, O.	850.00
12, W. Aliquippa, Pa.	36.45
32, Cleveland, O.	6.00
11, Ambridge, Pa.	38.00
1, Detroit, Mich.	100.00
67, Los Angeles, Calif.	83.51
6, Ely, Minn.	20.25
63, Brooklyn, N. Y.	4.00
47, Pueblo, Colo.	5.00
91, Chisholm, Minn.	3.00
63, Brooklyn, N. Y.	5.50
90, Kirkland Lake, Ont., Can.	25.00
40, Kemmerer, Wyo.	6.00
59, Brooklyn, N. Y.	17.00
98, Export, Pa.	14.00
10, Canton, Ohio	34.50
94, Hosteter, Pa.	10.00
92, St. Michael, Pa.	12.00
23, St. Louis, Mo.	11.75
39, Cleveland, O.	500.00
96, Auburn, Ill.	10.00
79, Girard, Ohio	200.00
83, Walsenburg, Colo.	5.00
33, Bridgeport, O.	6.63
32, Cleveland, O.	6.00
65, Worcester, N. Y.	6.50
John Sumer (poslano po Glasu Naroda)	3.00
Thom. Kucake, Chicago, Ill.	25.00
John Teran, Ely, Minn. nabral med rojaki)	6.00
Skupaj za marec	\$2,310.31.

IZDATKI

Najemnina urada	\$ 50.00
Narocnina	10.00
Telefon in telegrami	9.61
Tiskovine	8.50
Plača uslužbenca	27.85
Postnina	18.85
Subvencija Zdr. odboru	1,500.00
Potni in vozni stroški	44.80
Potreščine	1.97
JPO-SS (darilo podr. št. 97, Sans, Newark, N. J.)	9.00
Skupni izdatki \$1,680.63, bilanca v banki dne 31. marca \$19,872.63, ročna blagajna \$14.37, skupaj \$21,367.63.	

Mirko G. Kuhel, izvršni tajnik. Joseph Zalar, blagajnik.

Ako bi delavci s takim veseljem podprli delavski tisk, kakor podpi- rajo zavajalno časopisje, bi bilo ka- pitalizma kmalu konec.

INTERVJU S TITOM CENZURA ZATRLA IN A. P. PROTESTIRA

(Nadaljevanje s 1. strani.)

vore ameriških žurnalistov igno- riral.

Le nekaj informacij dovoljenih Vse, kar je smela A. P. o in- tervjvu s Titom objaviti, je, da so mu bila predložena vprašanja pismeno in je nanje pismeno od- govoril. Ves intervju, kakor je bil pripravljen za javnost, obse- ga 1,600 besed. Joseph Morton od A. P. ga je dne 30. aprila po- slal cenzuri v Alžir, kot mora storiti vsak poročevalec v Sredo- zemlju, če hoče kaj brzojaviti v svet in tam je ostal na polici. Di- rektor te agencije, E. Kennedy, je brzojavil zavezniški avtoriteti v Alžir, da smatra zadušitev te- ga intervjuja s Titom za deset- krat večji cenzorski škandal, kot pa je bila zadušitev Pattonovega incidenta. (Ta se nanaša na slu- čaj, ko je general Patton v jezi, brez vzroka, pretepel nekega ameriškega vojaka. Poročevalci so si prizadevali ta generalov prestopok spraviti v javnost, to- da cenzorji so jim vse črtali. Se- le po dolgem času je prišla afera v ameriški tisk.)

"Svoboda poročanja" neznana stvar

Ameriški časnikarji se že dol- go pritožujejo, da ne smejo pi- sati o razmerah v Grčiji, v Egi- ptu in v Sredozemlju sploh nič- čar po svoje. Cenzura jim vse zadušil. Poročevalcem, ki bi sku- šali iti v Jugoslavijo, se preti z aretacijami. Vzroki so politični. (Čitaj o tem Komentarje v tej številki.)

SESTANEK ČLANIC PEVSKEGA ZBORA "SAVA"

Chicago, Ill.—V torek 23. ma- ja ob 8. zvečer bo v Centru se- stanek članic pevskega zbora "Sava", ki je vsled upoklica ne- katerih članov v armado začasn- o pasiven.

Vse članice "Save" in druge rojakinje, ki se zanimajo za pe- te, so vabljene, da pridejo na ta sestanek.

Trinerjevo grenko vino z vitamini B-1

POMLADANSKO ZDRAVILO

Ljudje postajajo vedno bolj nadležni. Vzrok? Ker ne store ničesar, da bi pojačali svojo od- porno silo. Vzemite Trinerjevo grenko vino z vitamini B-1 in vaše nadležnosti bodo izginile. Ako notranji organi niso v redu, nima telo dovolj odporne sile proti raznim boleznim. Triner- jevo grenko vino ima ugoden uč- en nad 57 let kot izvrstno želodčno zdravilo. Pomaga prebavi in apetitu in s tem odbija vse ne- prilike, kot glavobol, slabo špa- nje in druge dražljivosti. To zdravilo vam nudi takojšnjo od- pomoč. Rabite ga po navodilih na steklenici. Dobite ga v vseh lekarnah, ako pa bi ne mogli do- biti Trinerjevega grenkega vina z vitamini B-1 v vaši sosesčini, pišite naravnost na Joseph Tri- ner Corporation, 1333 So. Ash- land Ave., Chicago 8, Ill.

PRVA SLOVENSKA PRALNICA

Parkview Laundry Co.

1727-1731 W. 21st Street CHICAGO 8, ILL.

Fina postrežba — Cene zmerne — Delo jamčeno

TELEFONI: CANAL 7172—7173

ZA LICNE TISKOVINE VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

ADRIA PRINTING CO.

1838 N. HALSTED ST. CHICAGO 14, ILL.

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET ČLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Narocnina za Združene države (izven Chicaga) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 So. Lawndale Avenue Chicago 23, Illinois

Iz SANSovega urada

3935 W. 26th St., Chicago 23, ILL.

Prejeli smo zapisnik seje izvršnega odbora SANSa, ki se je vršila 12. aprila t. l. v Chicagu. Za tehnik je preobčiren, zato tu priobčimo le poročilo izvršnega tajnika M. G. Kuhla. Izjavo Josipa Zalarja, ki jo je podal na tej seji, smo priobčili v eni prejšnjih številkih in v raznih člankih smo poročali o drugih izjavah, ki so bile podane na tej seji, in o sklepih.

Seje se udeležili Etbih Kristan, Marie Prislund, Janko N. Rogelj, Mirko G. Kuhel, Joseph Zalar, Vincent Cainkar, Leo Jurjovec, dr. F. J. Kern, Frank Zaitz in Katka Zupančič. Odsojen je bil John E. Lokar.

Zapisnik pravi: "Seji je prisostvoval tudi pater B. Ambrožič, ki je ob vstopu omenil, da zastopa Zvezo slovenskih župnij ter prosil, da bi se mu tekem seje dovolilo govoriti v njenem imenu o politični situaciji v stari domovini. Odbor ga sprejme kot gosta brez ugovora."

Pomožni tajnik M. G. Kuhel je iz svojega področja in o svojem delu poročal na tej seji sledeče:

Od seje vseh Sansovih odborov 8. jan. do danes se je ustanovilo pet novih podružnic, v procesu organiziranja je postojanka v Greensburgu, Pa. Vse te tvorijo lokalna društva SNP. Prenehala je podružnica 72. v Oglesbyju, Ill., katere članstvo sodeluje s podružnico v La Salu, Ill. SANS šteje ravno 100 ustanovljenih podružnic, izmed katerih pa je nekaj neaktivnih.

Mesečni prispevki do sedaj so bili redni in znašajo povprečno skoraj \$3000 mesečno. Bančna bilanca 31. marca je znašala \$19,872.63, ročna blagajna pa \$14.37.

Dne 20. januarja je brez običajnega obvestila zapustil službo v našem uradu Zvonko Novak, ki je opravljal pisarniška dela za SANS ravno eno leto. Dobil je delo v uradu vojnih informacij (OWI). Ostal sem sam in dva meseca vršil poleg prejšnjega tudi rutinsko delo v uradu, kar sem seveda v največji meri moral delati zvečer in pozno v noč vsak dan na svojem domu. Pri pošiljanju kampanjskega materialja našim odbornikom in podružnicam mi je pomagal v par slučajih tudi brat Cainkar in uspešne pripravi Prosvete brat John Rak. Skušal sem dobiti za urad večjo in spretno moč, toda se mi ni posrečilo. Sposobni ljudje imajo dobra, stalna dela. Sedaj pomaga vršiti pisarniška dela br. Frank Smith, katerega sem uposil 21. marca. Pred kratkim so bile napravljene nove odtisne kartice za adresograf, tako da se sedaj v kratkem času odpošlje material vsem odbornikom in podružnicam brez večje zamude z naslovljanjem.

Kot je poročal že brat predsednik, mi radi boleznimi ni bilo mogoče vršiti kakega posebnega dela skoro dva meseca, kar pomeni, da sem moral voditi vse delo SANSa brez kake vezi z njim. To ni bila nobena malenkost. Bratu Kristanu sem od časa do časa poročal, kako se delo razvija, ob enem pa mu pripočal, da ostane v postelji toliko časa, dokler popolnoma ne okreva. Prihajale so od podružnic številne prošnje, v katerih se je prosilo brata predsednika za govornika na raznih prireditvah in shodih. Ker sem vedel, da je fizično nemogoče ugoditi jim, sem priporočal druge govornike. In radi tega sem moral nastopiti kot govornik na shodu v Collinwoodu 5. marca, v Brooklynu pa 2. aprila. Dne 15. t. m. ima nastopiti v Bridgeportu, O., brat dr. Kern. Nekaj drugih shodov je radi tega vzroka bilo odloženih. Ravno tako velika je zahteva po Adamiču, katerega je veliko delo pri Združenem odboru fizično in živčno silno izdelalo. Razen nastopa v Brooklynu 2. marca se ni mogel odzvati drugim vabilom od naših podružnic. Brat Adamič se sedaj nahaja v bolnišnici na klinični preiskavi in rekaperciji.

Dne 18. februarja se je vršila seja eksekutivnega odbora Združenega odbora, na kateri sem nadomestoval našega predsednika. Vabilo mi je poslal brat Adamič, ker se brat Kristan radi bo-

lezni in brat Rogelj radi zaposelnosti nista mogla udeležiti. Seja me je priznala za pravomočnega namestnika. Seja je bila zelo važna, ker se je šlo za ustanovitev takozvanega "delovnega komiteja", katerega funkcija naj bi bila, voditi delo v uradu in vsaj deloma prevzeti nekaj odgovornosti, katero je nosil Adamič. Vsaka narodnost ima v tem odboru po enega člana. V imenu SANSa sem izposloval pravico, da SANS imenuje svojega zastopnika v tem odboru na svoji prvi seji. Razpravljalo se je tudi glede nameravanega reorganiziranja Jugoslovanskega vojnega rešilnega fonda od strani vlade, kar bi imelo neprijetne posledice za vse jugoslovanske rešilne odbore v Ameriki, torej tudi za JPO-SS. Važno je tudi vprašanje registriranja Združenega odbora pri justičnem oddelku v Washingtonu. Združeni odbor smatra, da ne spada med klasifikacijo "foreign agents" in je odvzel legalne korake, da to dokaže. Sprejet je bil tudi načrt za širšo kampanjo po deželi za proslavo 3. obletnice jugoslovanskega odpora napram okupatorjem dne 27. marca in v ta namen je bila odobrena vsota tri tisoč dolarjev.

V finančno pomoč vdovi pokojnega srbskega svečenika Kranjčevića iz Johnstowna je odbor dovolil vsoto \$500 in enako vsoto so darovali navzoči člani na seji. Vse narodne skupine, hrvaška, srbska, bolgarska in macedonska, so bile polnoštevilno zastopane. Moja navzočnost je torej bila potrebna, sicer bi SANS ne imel rednega zastopnika. Vtis, ki sem ga dobil na tej seji in kar mi je kasneje še podrobneje razjasnil br. Adamič, je, da glavno delo Združenega odbora odreja, nadzira in v glavnem vrši brat Adamič, ter da mu nobena narodnostna skupina ne nudi kake pomoči, dasi jo je zaprosil. On smatra, da bi vsak narodni svet moral imeti svojega tajnika ali kakega drugega izvršnega odbornika stalno upošlenega v uradu Združenega odbora. Ti izvršni odborniki bi tedaj vršili politično delo za svojo skupino, ob enem pa tudi za Združeni odbor. Smatra namreč, da noben teh svetov ne vrši pravega političnega dela, temveč je vsaki postal le neka agentura za zbiranje finančnih sredstev, delo pa se pričakuje le od njega. Mnenja je, da je prišel čas, ko bi proces organiziranja moral biti končan in bi morali započeti s političnim delom.

Tekom bivanja v New Yorku mi je tudi prišlo v roke gradivo o Rupnikovi zadevi, kar sem hotel zadržati do prve seje tega odbora. Ker pa je naša seja bila radi že pojasnjene vzroka odložena za nedoločen čas, sem stvar objavil. Da je ta objava in komentar dregnila v sršeno vnetje, mi ni treba poudarjati. Vredno nam nasprotna Ameriška domovina je danes polna nameroma zavutih člankov, s katerimi se hoče razburiti katoliški element v SANSu in ga podžgati proti njemu. SANS ni nikoli podpiral komunizma ali komunistične stranke, ali zagovarjal njegove napake in slabosti, pač pa je že številokrat poudaril, da reakcija in sovražniki slovenskega naroda, tuji in domači, že nad tri leta nadevajo ta priimek vsakemu, ki se z njimi ne strinja ali ki jim kljubuje.

Osebo se mi je očitalo, da sem škofa Rožmana imenoval kvizlinga in da sem "kriv" tudi nekaj drugih grehov, kar pa ne odgovarja resnici. Konstatiral sem le gole fakte, katere pa je začel p. Ambrožič preobračati, zavijati in jim pripisovati neresnico. Kaj je Osvobodilna fronta in kdo jo tvori? Kaj je njen program? To je jasno povedano v Vidmarjevem govoru, kateri prikazuje pomen, namen in vso zamiselnost narodnega odpora.

Strašiti narod v Ameriki z nekim skritim načrtom za likvidacijo ljudi, ki nasprotujejo komunistični stranki, potem pa napraviti vtis, da je to načrt narodne osvobodilne vojske, je pa posev nekaj drugega. Če je to načrt komunistične stranke Slovenije, kaj je namen SANSovih nasprotnikov, ko ga zahrbtno

V VOJNAH SE DOGAJA, da marsikakega vojaka proglašajo za mrtvega, potem pa se čez leta, nekateri se prej, pojavijo živi med svojci. Tako srečo v "nesreči" je imel tudi mornar J. L. Lackey iz illinoiskega glavnega mesta. Mornarična oblast je 1. 1941 njegovim svojcem sporočila, da ga ni več med živimi. Priridili so zanj pogrebno svečnast, a čez pa se je fant vrnil živ in zdrav ter se poročil s svojo zaročenko, ki je žalovala za njim, prepričana, da ga ne bo nikoli več videla. Pa se je vse srečno izteklo, kakor v povestih in filmih.

odtikujejo Osvobodilni fronti? Odgovor je seveda umeven. In pa tisto "prijanje o uspehih Osvobodilne fronte", ki ga je prilela objavljati A. D.

Ce prihaja dotično pričanje od onega Milana Vidmarja, ki je kazal svoje fašistične nazore že za časa svoje šahovske turneje po Ameriki pred nekaj leti, tedaj protifašisti ne bodo polagali dosti vere v taka poročila, dasi je znano, da se mnogo zločincov in hudobij zgodi tekem vsake civilne vojne in narodne revolucije. Toda to so le detajli, postranske stvari, katere v primeri s končnim ciljem — z združenjem, svobodo, demokracijo, samoodločitvijo naroda o svoji bo-

dočnosti — danes nimajo važnosti. Zavezniške sile, zlasti Amerika, Anglija in Rusija, so dobro poučene o vseh razmerah v Sloveniji in Jugoslaviji in do danes še nismo slišali nobenega ugovora ali kritike proti osvobodilnemu odporu v stari domovini od te strani.

Ob enem naj bo še omenjeno, da SANS ne dobiva nobenih posebnih poročil, bodisi iz starega kraja ali od kod drugod, katerih ne bi bil objavil v listih. Prepričan pa sem tudi, da tisti ljudje, ki SANS venomer nepadajo in ga skušajo na en ali drugi način ugonobiti, prejema enaka in še druga poročila preje nego SANS.

Janko N. Rogelj kliče na delo za pomožno akcijo

Dosedaj nabrana vsota v pomožni sklad znaša nad sedemdeset tisoč dolarjev

Delo za zbiranje prispevkov v pomoč rojakom v stari domovini je nekam zaostalo, kakor poročata blagajnik Leo Jurjovec in pa direktor publicitete Janko N. Rogelj, a vendar, nabrala se je že prilična vsota nad \$70,000, ki pa je seveda v primeri s potrebami naroda tam malenkost.

Ker za to akcijo je prilično časa ni bilo kampanje, je publikiški direktor Janko N. Rogelj skupno z blagajnikom Leo Jurjovcem minuli teden naslovil v objavo daljši apel na našo javnost v veri, da bo padel na ugodna tla. Glasi se:

Slovinci in Slovenke! Naša pomožna akcija JPO-SS je stara tri leta. Kaj je storila v treh letih, vidite iz priobčenega računa. Premalo zavesti je v teh številkah. Kdo je tega kriv? Vprašajte samega sebe! Deset slovenskih podpornih in bratskih organizacij v Ameriki, pri katerih je včlanjenih najmanj 90 odstotkov naših ljudi, so pozvale vse Slovence v Ameriki, da naj se odzovejo klicu trpeče Slovenije. Pravila JPO-SS so dovolj jasna in nepristranska, odobrena so bila po vseh desetih organizacijah. Vsi smo se strinjali z njimi, nobenega ugovora ni bilo, dokler odbor JPO-SS ni hotel kršiti svojih pravil.

Danes životarimo in čakamo, da bo rešena naša domovina onkraj morja. To nikakor ni prav, da zanemarjamo najbolj človekoljubno akcijo, kar jih je imela do sedaj še slovenska Amerika. Vsa čast onim, ki so razumeli to veliko in samaritansko nalogo in dolžnost, ki je ob jela njih srca. Toda veliko jih je še med nami, ki tega niso storili. Ali so oni mrtvi za nas, mrtvi za svoje brate in sestre onkraj morja? Kaj je vsak drugi Slovenec v Ameriki Janez Nedam in ne ve, da je del tega trpečega naroda v domovini.

prispievali centa. Vsem drugim vojnim pomožnim akcijam pomagajo, toda izognejo se naše pomožne akcije.

Najbolj aktivna lokalna odbora JPO-SS v Clevelandu sta št. 2 in št. 35. Prvi je poslal na gl. tajnika \$12,000, drugi pa \$4,652.85, skupno \$16,652.85.

To je dal slovenski Cleveland, o katerem pravimo, da ima 50 tisoč Slovencev. In v tem Clevelandu živita dva Slovenca, ki sta dala sama po \$500. Kje so drugi? Vsi čitajo poročila naše pomožne akcije, toda se ne odzovejo.

Po zadnjem ljudskem štetju v Zed. državah so našeli 178,640 Slovencev in Slovenk, tako poroča The World Almanac. Isto štetje pravi, da je od prejšnjega števila Slovencev samo še 75,560 onih, ki so prišli iz Slovenije, 97,300 je tukaj rojenih, kjer je bil samo eden izmed rotiteljev Slovenec, in 5,780 je tujorodjen, kjer sta bila oče in mati oba Slovenca.

Kako zanesljiva je ta statistika, si lahko sami predstavljamo, kako se vrši ljudsko štetje in kako odgovarjajo na stavljen vprašanja.

Vse naše bratske podporne organizacije v Ameriki štejejo okoli 120,000 članov v odraslem oddelku. Tudi to število moramo vzeti z rezervacijo, ker nas je mnogo članov, ki smo pri dveh ali treh organizacijah. Poleg tega imamo v mladinskih oddelkih okoli 40,000 otrok. V obeh oddelkih imajo naše organizacije okoli 160,000 članov in članic, kar dokazuje, da zadnje ljudsko štetje ni prav preveč oddaljeno od članstva naših organizacij.

In vsi ti Slovinci in Slovenke so v treh letih prispevali v JPO-SS okoli 71 tisoč dolarjev.

To je naša lastna slika, to je naša lastno ljudsko štetje, kadar govorijo samo usmiljena srca. Ali ostanemo takšni baš ob času, ko se bliža tista odločilna ura upanja in tolažbe in pričravanja, ko bo zmagala pravica in resnica, ko se umakne tema svitu svobodne zarje, ko zopet zaduha naš narod svobodno in prosto, toda lačen, bolan, raztrgan, sam, tepen in zazrt na po-

kopališča in pogorišča, na neobdelana polja in izsekane gozdove, na prazne hleve in prazne kušče, ko bo naš narod stal na poteptani zemlji, a nad njim žareče solnce, ki bo pripekalo na trudne roke in noge, da bo slabost pretresala zadnjo mišico, ko bo kri naše krvi prošla usmiljenja in pomoči, a iz oči bo silila

zadnja pekoča in nepopisno skeleča — solza.

Kaj bi dal prijatelj, da bi izbrisal to solzo s svojemu rodnemu bratu in rodni sestri? Ali ne reče solnce, ki bo pripekalo na trudne roke in noge, da bo slabost pretresala zadnjo mišico, ko bo kri naše krvi prošla usmiljenja in pomoči, a iz oči bo silila

tere, bratov in sester. Naj se zopet ta kaplja krvi ustavi v tvojem človeškem srcu, prečrtaj in prekrižaj ime Janez Nedam, ki je zapisano na tvojem čelu. Bodi mož, bodi žena slovenskega rodu, roka naj seže v žep go dolar, dva ali več, in daj brat, daj, pomagaj sestra!

In zahvali svojo življenjsko usodo, da te je pripeljala v Ameriko, da si v stanu dati in da lahko daš, ker imaš, a tvoji bratje nimajo in prosijo tebe, srečnega, zdravega in bogatega brata v Ameriki.

Če smo že dali, dajmo še enkrat in večkrat, bodimo zavestni, narodni in veliki — v teh velikih in težkih časih, ko se piše največje poglavje Slovanstva.

Kampanja za tisoč novih naročnikov Proletarec

XI. IZKAZ

(4 tedne, od 6. aprila do 4. maja 1944.)

Vedel lažjega pregleda so naročnine štete ena za vsakega pol leta. Na primer, kdor pošlje eno celoletno in eno polletno, je v izkazu označen s remi po pol leta.

V času kampanje se bodo dočevala v vsakem izkazu k tem nadaljnje naročnine in enako nadaljnje vsote, zbrane v tiskovni sklad.

	Nove naročnine	Obnov. naročnine	Nabral v pomožni sklad
John Chamazar, Chicago, Ill.	22	12	\$ 2.00
John Turk, Chicago, Ill.	2	—	4.00
Charles Pogorelec, Chicago, Ill.	10	71	22.00
Frank S. Tauchar, Chicago, Ill.	44	79½	8.00
Angela Zaitz, Chicago, Ill.	9	10	18.75
John Krehel, Cleveland, O.	26½	236	149.07
Joseph Ovca, Springfield, Ill.	2	18	11.00
Martin Judnich, Waukegan, Ill.	9	58	11.25
Joško Oven, Clarendon Hills, Ill.	4	10	37.50
Anton Zornik, Herminie, Pa.	76½	285	36.05
Joseph Oblak, Chicago, Ill.	11	8	7.95
Mike Krulitz, Willard, Wis.	2	16	2.50
Frank Zaitz, Chicago, Ill.	8	21	113.55
John Gorski st., Springfield, Ill.	7	4	1.00
Louis Barborich, Milwaukee, Wis.	20	87½	20.50
John Shular, Arcadia, Kans.	2	10	1.90
Frank Česen, Cleveland, O.	6	—	4.00
Jack Mesec, North Chicago, Ill.	30	4	16.25
Joseph Snoy, Bridgeport, O.	9	33½	7.20
Frank Cvetan, Johnstown, Pa.	8	80½	28.50
Ludwig Yoxey, Pueblo, Colo.	16	49	25.20
Joseph Koršič, Detroit, Mich.	1	4	.25
Anton Tomšič, Oakland, Calif.	18½	20	36.10
George Smrekar, W. Aliquippa, Pa.	4	6	3.60
Julia Parkel, Los Angeles, Calif.	9	2	1.00
Louis Ambrozich, Chisholm, Minn.	4	2	—
Math. Urbas, Detroit, Mich.	2	—	3.75
Edward Tomšič, Walsenburg, Colo.	—	9	21.00
K. Erznovnik, Red Lodge, Mont.	2	9	2.35
Anton Shular, Arma, Kans.	8	26	9.10
Louis Zorko, Cleveland, Q.	11	—	3.43
John Kobi, Duluth, Minn.	2	—	.60
John Zornik, Detroit, Mich.	1	27	10.00
John Plachtar, Dearborn, Mich.	—	4	2.75
John Pečnik, Fontana, Calif.	9	7	9.33
Leo Zevnik, La Salle, Ill.	13	6	6.44
Anton Debevc, Sheboygan, Wis.	3	2	—
Frank Bizjak, Chicago, Ill.	5	2	2.72
Frank Stih, Sheboygan, Wis.	2	12	3.00
Anton Brenčič, Cleveland, O.	2	2	—
Kristina Podjavoršek, Milwaukee	2	—	.75
Jennie Jerala, Moon Run, Pa.	—	6	—
Jacob Ambrozich, Moon Run, Pa.	1	—	79.60
Josephine Močnik, Cleveland, O.	2	—	2.00
Anton Gorontz, Springfield, Ill.	1	4½	—
John Tancek, Girard, O.	2	16	3.00
John Kosin, Girard, O.	6	18	11.50
Nace Zlemberger, Piney Fork, O.	—	3	.25
Joseph Sedmak, Conneaut, O.	4	—	—
John Terčelj, Strabane, Pa.	—	6	14.80
John Teran, Ely, Minn.	—	17	6.25
Anton Udovich, La Salle, Ill.	—	10	2.00
John Vitez, Barton, O.	—	5	—
Vincenc Yaksetich, McIntyre, Pa.	—	3	—
Kathy Junko, Detroit, Mich.	—	19	9.95
Anton Jankovich, Cleveland, O.	20	23	41.50
Frank Klun, Chisholm, Minn.	2	2	3.00
Mike Kopach, Barberton, O.	6	16	.50
Joe Koss, Detroit, Mich.	2	—	—
Donald J. Lotrich, Chicago, Ill.	6½	2	2.00
Luka Grosser, Chicago, Ill.	—	10	—
Louis Pavlinich, Bellaire, O.	—	2	—
Jos. F. Durn, Cleveland, O.	1	6	25.20
Andrew Krvina, Girard, O.	—	2	2.00
John H. Kriznik, Kemmerer, Wyo.	2	6	3.00
Martin Bajc, Meadow Lands, Pa.	1	—	5.15
Joe Cvelbar, Sharon, Pa.	4	13	1.65
Jacob Bergant, Lisbon, O.	—	12	7.74
John Marolt, West Mineral, Kans.	2	10	2.50
John Fajdiga, Leadville, Colo.	2	7	3.50
Max Martz, Buhl, Minn.	—	8	2.25
Tony Stopar, Colegrove, Pa.	4	—	—
Frank Kosem, Elm Grove, W. Va.	1	1	—
Julia Lemuth, Detroit, Mich.	6	2	3.25
James Dekleva, Gowanda, N. Y.	2	2	1.00
Luka Podbregar, Witt, Ill.	4	2	7.00
Rudolph Potočnik, Detroit, Mich.	—	6	2.25
Joseph Mihelich, E. Helena, Mont.	2	—	—
John Tavcar, Cleveland, O.	2	2	.50
John Paulich, Gardena, Calif.	—	6	—
John Spiller, St. Louis, Mo.	1	—	1.71
Lovrenc Bajc, Fairport Harbor, O.	2	8	1.50
Mary Stroj, Indianapolis, Ind.	—	—	—
Frank Kokal, Cleveland, O.	4	—	—
Joseph Jež, Warren, O.	2	4	5.25
John Jereb, Rock Springs, Wyo.	—	19	5.87
Kathy Horvatin, Los Angeles, Cal.	6	2	1.50
Mary Marinšek, Gallup, N. Mex.	12	—	3.00
Frank Voglar, Bedford, O.	4	—	4.00
Frank Oblock, Tiona, Pa.	2	2	3.25
Frank Podboy, Parkhill, Pa.	—	4	2.00
Anton Tratnik, Diamondville, Wyo.	12	—	11.25
John Morsi, Chicago, Ill.	—	2	2.60
Amalia Oblak, Elizabeth, N. J.	—	8	2.00
Lenhard Werdinek, Thomas, W. Va.	4	—	—
Fr. Kolenc, Windsor Heights, W. Va.	1	—	.75
Joseph Krmel, Burgettstown, Pa.	2	2	—
Lawrence Selak, Star City, W. Va.	—	4	—
Jennie Marinšek, Gallup, N. Mex.	6	—	2.00
Leo Junko, Detroit, Mich.	—	4	2.65
Frank Pipan, Hibbing, Minn.	1	—	—
Leo Milostnik, Sheboygan, Wis.	23	—	5.00
Herman Drobesh, New Waterford, Pa.	—	2	5.20
Frank Novak, Los Angeles, Calif.	—	4	—
Anna Klarich, Detroit, Mich.	—	2	—
Razni posamezniki	16	48	44.30
Skupaj	620	1615	1,018.27

Prejšnji izkaz novih naročnin 586, sedanji 34, skupaj 620; obnovljenih, prejšnji izkaz 1422, sedanji 193, skupaj 1615. Tiskovni sklad prejšnji izkaz \$49.76, sedanji \$68.51, skupaj \$1,018.27.

SODELUJTE V KAMPANJI ZA TISOČ NOVIH NAROČNIKOV VSI, KI SOGLASATE S SMERNICAMI PROLETARCA

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

nova knjižica, s poljudnimi navodili kako postati AMERIŠKI DRŽAVLJAN. Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic iz zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom RAZNO, pa Proglas neodvisnosti, Ustavo Zed. držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsedniški Zedinjenih držav in Poedine države z glavnim mestom, številom prebivalstva in velikostjo.

Cena knjižici je samo 50 centov s poštino vred. Naročila sprejema: Knjigarna Proletarca 2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.

POSLUŠAJTE vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko radio uro v Chicagu od 9. do 10. ure dopoldne, postaja WGES, 1360 kilocycles. Vodi jo George Marchan.

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI NAROČITE SI DNEVNIK "PROSVETA" Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00. Ustanavljajte nova društva. Deset članov(ice) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je: 2657 S. Lawndale Ave. CHICAGO 23, ILL.

Dr. John J. Zavertnik PHYSICIAN and SURGEON 3724 West 26th Street Tel. Crawford 2212 OFFICE HOURS: 1:30 to 4 P. M. (Except Wed. and Sun.) 6:30 to 8:30 P. M. (Except Wed., Sat. and Sun.) Res. 2219 So. Ridgeway Ave. Tel. Crawford 8440 If no answer — Call Austin 5700

BARETINCIC & SON POGREBNI ZAVOD Tel. 26-361 424 Broad Street JOHNSTOWN, PA.

Vichy Fails, Nazis Try "Social Revolution"

One of the most important indications which way the European wind is blowing are the recent attempts by European Fascists to promote "social revolutions" inside Europe in order to win the allegiance of the European working class. Significantly, Goebbels' recent propaganda line stresses the "proletarian" aspect of Nazism and assails "plutocratic" Capitalism of the West and "Judeo-Bolshevik State Capitalism" in Russia. Inside Italy, the puppet Mussolini regime proclaimed itself as a "Socialist Republic" and, on paper, proclaimed immediate measures of socialization.

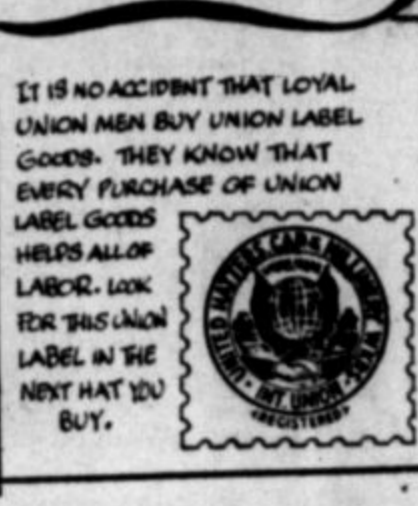
Perhaps the most extensive and desperate attempt to use the technique of "social revolution" is that of Marcel Deat inside France. Deat was part of a group including French Socialists and Communists who in 1939 hailed Nazism as a wave of the future which would "unify" the European continent, tearing down the old capitalist walls. Throughout Petain's rule in France, Deat has attacked the "traditionalist" revolution of France, which, based on Catholic considerations, sought to stress Order and the Family. Deat has accused the Petain administration of serving the interests of French Big Business, and he has predicted that the efforts of Petain to win the population would fail.

Now the Nazis have given Deat his chance. As the Minister of Labor, he is beginning to set up a Council of National Solidarity to spread propaganda about the "social conception of Fascism." Deat promises that the industrial wages of the French working class will be raised, and that a Corporative Labor Charter will be introduced.

But Deat's schemes can only lead to failure. The ruthless demands being made by the Nazi economy on France preclude any real effort to raise wages. And although the French employers vigorously oppose the Corporative Charter and its set of state control, the underground French unions are just as vigorously opposed to the Charter. Recently a Deatist paper in northern France, La France Socialiste, admitted that the Charter had been rejected by the Socialist and Christian unions.

Deat's Social Revolution seems destined to be a fiasco—but what is more important is that the Nazis, gauging the temper of the European working class, are forced to resort to these tactics in their attempt to win some following.—The New Leader.

THE MARCH OF LABOR

Looking Ahead

By LEN DE CAUX

Sewell Avery evidently thinks a big businessman is not only entitled to be "carried back and carried forward" by Uncle Sam but also to be carried out.

Countless unionists have been hustled off company premises on their own feet, or slugged and removed limp and prostrate.

But Big-Shot Avery got de luxe transportation when he defied the law, maintaining his swivel-chair posture all the way to the sidewalk.

Avery is an extremist. Few employers would go the personal lengths he has gone in thrusting his nose at the United States.

But he is a "hero" to many union-hating despises of democracy, who see in him the expression of their own suppressed desires—just as a notorious gangster is admired by lesser crooks who wish they had his daring.

Congressman Howard Smith is another extremist, for all his veneer of beady-eyed, wing-collar respectability. He introduces bills to smash unions and to rob the public wholesale for the benefit of profiteers.

Many of Smith's tory colleagues think he "goes too far." But still he's their hero, for he comes right out with what they'd like to get away with if they could.

Both Avery and Smith serve a useful purpose, however, as a warning to decent Americans of the anarchy, exploitation, inflation and war disruptions that would result from the law of the jungle which their crowd advocate.

Both of them have found common ground at the present time in their efforts to smash the War Labor Board.

While Avery takes direct action in defiance of the Board to promote industrial disorder, Smith introduces so-called amendments to the price control law to make the WLB powerless to preserve industrial peace.

Here are some of Smith's brazen proposals:

(1) He would freeze starvation, by forbidding the WLB to make any upward adjustments of even standard wages, regardless of increases in living costs.

(2) He would deprive the WLB of authority to insist on employer observance of its decisions—thus leaving union-busters like Avery free to disrupt industrial relations.

(3) At the same time, the Smith amendments would push living costs higher and higher by crippling OPA's enforcement powers on violators of rationing and price ceilings; by requiring OPA to lift prices to guarantee profits; and by breaking through present rent controls.

If characters like Smith and Avery should be allowed to have their way, America would be threatened with industrial chaos and inflation on the eve of our country's greatest war test, the invasion of Europe.

Union-busting employers would not have to wait for the war's end to start their open-shop drive, but could begin with impunity right now to break off union relations and lock out their employees.

War workers, already caught between frozen wage rates and sky-high living costs, would be weakened in health and morale, if not actually starved, by the removal of present price control, as proposed by Smith.

THREE DOLLARS FOR ONE

The market value of all the stocks on the New York Stock Exchange at the end of last March had increased to \$49,494,092,518. Stocks are getting back toward the high figures of the big paper boom of 1925-1929, when the "inflation" of Wall Street put them up to 80 billions. At the time Roosevelt claimed he was going to chase the money changers out of the temple, they were valued at 15 billions. From 15 billion to 49 billion is a gain of more than three times. The wicked money changers seem to have done mighty well under the New Deal. In addition to all their fat war profits, they have three dollars of capital now for every dollar they had when the New Deal came to Washington.

Wisdom is the abstract of the past, but beauty is the promise of the future.—Oliver Wendell Holmes.

Montgomery Ward -- A Precedent

We don't know whether or not the constitution was being violated when Sewell Avery was forcibly removed from his desk in the president's office of the Montgomery-Ward corporation.

But we're glad the thing happened. We're also glad that one argument against Avery is that the nation is facing a crisis and that, because of that, the government is justified in putting public welfare above the claims of private property.

Frankly, we are hoping that the ejection of Avery will serve as a precedent for action in a future crisis which we, together with millions of Americans of all political faiths and economic theories, think we see approaching.

For, let it be emphasized now, a war against Hitler and Tojo is not the only conceivable crisis that may confront the American people. There can also be a war against insecurity, unemployment and poverty.

It's almost entirely a matter of viewpoint and interpretation. During the dismal decade of depression that began in 1929 there were unemployed Americans estimated to number as high as 20,000,000. Why was not that a crisis? And why was not that crisis met and overcome by government action to enable workers to use the machinery of production for their own welfare?

There is a significant similarity between the action of the owning class in 1929 and the position taken by Montgomery-Ward today. Both were preventing the production of wealth that the people needed. In each instance it was a case of the owners asserting that they would permit their industries resources to be used only on their own terms. In each instance public welfare was being placed in jeopardy.

Why did the government let the owners get away with it in 1929 and not in 1944?

Well, there is always a future. What will the government do after the war is over when—and if—another unemployment crisis comes?

Will it say to the bosses: "You shall not close your factories against a single worker who is able and willing to produce the wealth he needs? Will a post-war administration think the welfare of peace worth safeguarding with the same vigor that it moved in to serve the welfare of war?

Or will the end of the war for national interest bring only a resumption of industry for private profit?—Reading Labor Advocate.

Only One Way to Clean Up Slums

Nathan Strauss, wealthy New Yorker who, under the "New Deal," endeavored to put over an ambitious program of public housing, has turned to his business affairs but is still tremendously interested in the housing problem and deeply disturbed by the efforts of realtors, contractors and others to sabotage that great reform.

In a letter to the New York "Times," Mr. Straus declares: "There are many fields of industrial expansion that will provide employment after the war, but no field is more fertile than that of housing. The construction of adequate homes might provide employment for millions and raise the standards of health and happiness for the entire population."

He warns there is no short cut, such as "pre-fabrication," which some of its sponsors claim would cut costs by 50 per cent.

"Contrary to popular belief, the cost of construction is by no means the most important," says Mr. Straus. "The cost of capital, maintenance and upkeep costs, heating costs, cost of light and cooking fuel, are factors which, in the aggregate, have a greater influence in determining annual cost of housing than does the cost of construction."

He insists that "decent homes within the means of families of the slums have never been provided except by one technique—a program of public subsidized housing under local housing authorities." And, he says, it has been a success in half a dozen European countries and in our own country, so far as it has been tried.—Labor.

A GUARANTEED ANNUAL WAGE

We all need to eat 365 days in a year. But how many industrial workers can count on steady pay throughout the year?

The morale of countless war workers is seriously affected by worry over the future, after war orders will have been completed. And our servicemen are doing plenty of worrying too.

What about layoffs, short time, unemployment, and uncertain pay to meet the very certain and steady needs of their families?

Business has taken precautions to assure a steady flow of dividends the year around.

It has set aside huge reserves of undistributed profits for this purpose, and Congress has assured it tax refunds and other benefits which in effect guarantee normal profits for at least two years after the war.

Farmers too have post-war guarantees, through a federal law which assures a minimum return of 90% of parity for two years.

Industrial workers and servicemen who will return to industry are the only substantial group that have no post-war guarantee of security.—Union News, CIO.

NOSTRUM BACK OF PEARSON BROADCASTS UNDER FTC FIRE

You heard it on the radio: "After 35, it's Serutan, and that, spelled backwards, is Nature's! And now Drew Pearson will give you his predictions on events to come."

When Drew's "predictions" are true, they are not important, and when they are important, they are not true. At least that seems to be the opinion of President Roosevelt, Secretary of State Hull and any number of other distinguished gentlemen who frequently take time out to apply the "short and ugly word" to the radio commentator and columnist.

Now the Federal Trade Commission says that the claims made for Serutan are "false, misleading and deceptive."

The radio blurbs on the laxative, the commission declares, "mislead and deceive a substantial portion of the purchasing public into the erroneous and mistaken belief that the representation is true."

The commission quotes from a leading medical journal to the effect that the exploitation of the laxative "is a disgrace to our modern civilization. The welfare of suffering humanity is given secondary consideration, if any at all." "Serutan," the commission says,

is a mixture of psyllium seed, rice polishes and water. Its use, the commission adds, would be harmful in cases of ulcer and colitis, whereas it is advertised as helpful for such sufferers.

The commission contends that "Serutan" is not a cure for constipation, nor does it strengthen intestinal muscles, as claimed.

The principal ingredient of "Serutan," according to commission scientists, is an animal foodstuff, containing crude fiber which is irritating to the lining of the stomach and intestines.

NOT EVEN THE BIBLE IS SACRED TO RACKETEER

Nothing is sacred—not even the Bible—from men with itching palms on the make for a dishonest dollar. The Arthur von Sender Co., Inc., Pittsburgh, was cited by the Federal Trade Commission for falsely misrepresenting its "armored Bibles" as a protection to soldiers from bullets, shrapnel or bayonets. Thousands of copies, it was charged, have been sold to fighting men.

The F. T. C. claims that the Bible offers practically no protection, but actually increase hazards, because a bullet passing through it would be distorted and cause a more serious wound.

How 'Poor'?

"Steel Producers Assert Wage Rise Would Bring Ruin" reads one newspaper headline on the steel companies' reply to the wage case of the United Steelworkers of America.

Yet on the financial pages of the same paper are reports of increased steel earnings and dividends to stockholders.

In fact, "Big Steel's" common stock dividends during the four years from 1940 to 1943 were 16 times greater than the single common stock dividend paid from 1936 to 1939.

At the same time the steel industry's total assets have increased over a billion dollars during the war, and its undistributed profits and reserves have risen by hundreds of millions of dollars.

Few people will be fooled by the "poverty" pleas of war industries reaping a golden harvest of war profits, guaranteed "normal" profits for two years after the war, and with bulging stores of profits set aside to assure security-plus to their stockholders.

Most people will want to know, as labor wants to know, why some of these super-profits can't be used to grant a little security to the war workers whose labor creates them.—The CIO News.

Strikes, Their Causes, and How to Remove Them

By RAYMOND HOFSES, Editor Reading Labor Advocate

A strike's a strike. Whether it's a wildcat affair, such as took place recently among the Sun shipbuilding workers at Chester, or whether it's authorized by an international union after due observance of all the restrictions imposed upon workers by the Smith-Connally Act; whether it's the fault of John L. Lewis of the United Mine Workers or of Sewell Avery, willful boss of Montgomery Ward, or justified by the failure of the War Labor Board to take timely action, the result is the same.

And so is the cause

Socialists are interested in causes because neither the requirements of an army, the discomfort of the public nor all the laws that liberals and Tories can write upon the books will prevent the ills of society from manifesting themselves in some form or another unless the causes of those ills are removed.

Basic to all strikes is the fact that the private profit system divides the population into two main groups, each of which are bent upon looking out for their own interests. Appeals for consideration of the common good are effective in determining the behavior of people—for a time. But ever and again social considerations will be side-tracked and people will become mere workers or mere corporation heads—and act accordingly.

This thing of "common good" is pretty much of a forlorn hope, and little more than that. The profit economy, under which, even in war times, a few people own the jobs that the many must use, and own the nation itself—and by that ownership reap profits from the labor of their fellow men—crowds out social concerns.

Nobody can tell dissatisfied workers the story that must be told when, as with the Sun workers, exploited people go on a rampage to get wages that will keep their buying power from falling. You can't say, for instance:

"You are demanding that your living standards be maintained. Now you're wrong at the very beginning because the thing that is necessary is for everybody to take not only less dollars for themselves but lower living standards. You must do this because, to win the war as quickly as possible as much wealth as possible must be sent against the enemy. And that necessarily leaves less for you. So don't ask for higher living standards, because lower standards is the reason that can't be said to what you must get."

workers is because there just isn't a common interest. The strikers may not be students of economics, but they do know—

That the plants in which they are employed are not their plants, but the property of individuals who, war or no war, are out to get profit for themselves...

That increased efficiency by workers, however it may speed up victory, also results in larger profits for the owners.

That corporation surpluses are being explained quite frankly by the owners as the means of continuing the exploitation of workers after the war is won.

And so it is that workers can't be swayed by ideals when the ideals don't fit with the facts.

The right story could be told to workers under a Socialist arrangement. For, under Socialism, workers would not only work together and fight together and sacrifice together. They also would OWN together and make the rules of the game of life together.

DON'T MISS A SINGLE ISSUE

Subscribers are notified when their subscriptions are about to expire. That you may not miss a single issue, send in your renewal promptly. Everything will be done at this end to see there's no interruption in service.

Please Page Mr. Erick Johnston!

Will He Kindly Reveal Who Puts Up the Money for United States Chamber of Commerce Propaganda?

Mr. Erick Johnston, president of the United States Chamber of Commerce, announces he will soon visit Russia. As Mr. Johnston loves to advise folks, he undoubtedly has many suggestions to offer the followers of Marshal Stalin. Before Mr. Johnston leaves us, LABOR hopes he will find time to clear up a little matter which has been puzzling us for some time. (It was reported since this article was written that Mr. Johnston already left for Russia.)

Who puts up the money which enables the United States Chamber of Commerce to function so lavishly under Mr. Johnston's direction?

That would seem to be a fair question, because the U. S. Chamber of Commerce is constantly telling other people how to run their affairs and vigorously instructing Uncle Sam on the best way to conduct the government. Of course, the Chamber's activities cost a lot of money? Who puts it up?

LABOR confesses it has been asking that question for several years and up to date it hasn't secured an answer. It hopes Mr. Erick Johnston will be more "co-operative"—that's a word Mr. Johnston likes to use.

LABOR has consulted the last report sent out to its members by the U. S. Chamber of Commerce, and here are some of the things it has uncovered: Under the heading "Operating Revenue," the Chamber gives these figures concerning "dues" collected from members:

Organization members, \$104,088.34; Individual members, \$217,286.97; Associate members, \$1,029,367.01; or a total of \$1,350,742.32. In addition, the "Nation's Business" brought in about \$1,604,734.

It will be noted that organizations (Chambers of Commerce scattered over the country) and individual members put up only \$321,375, while the "associate members" plunked down a little more than three times that sum.

Now who are these "associate members"? The Chamber refuses and has refused to give the slightest information concerning their identity. WHY? Is the Chamber ashamed of its principal supporters? Perhaps Mr. Erick Johnston will answer that question.

After giving the names of the "associate members" and the amount contributed by each, perhaps Mr. Johnston will tell us to what extent these "associate members" supply the highly profitable advertising which fills the pages of "Nation's Business."

If Mr. Erick Johnston will reveal this information concerning the Chamber's "financial angels," we will then know who really frames the policies of the U. S. Chamber of Commerce, because, it is as true of Chambers of Commerce as of other institutions, that "he who pays the money calls the tune."

NEW "UNDERGROUND RAILROAD"

Farm Workers "Frozen" in South by Law Are Being Smuggled Into Awaiting Jobs in Northern States

Before the War Between the States, an "underground railroad" brought slaves from the South up North to freedom. According to the "National Union Farmer," official organ of the National Farmers' Union, a similar method is being employed to free white and colored farm workers who have been "frozen" or hoarded in their home counties by an act of Congress.

Even though there may be no work for them in their home localities, workers are forbidden to leave to seek jobs elsewhere without permission of the county agents. So far as has been ascertained, not a single permit has been granted, although thousands of Dixie farm workers are idle or have jobs only a few months a year.

"Farm workers," says the "National Union Farmer," "will not be aided nor encouraged to leave the South when they are actually needed for war food production there.

The "railroad" is not operated in violation of any law, but through a loophole. Of course, we will not disclose that loophole to the Southern planters who now attempt to keep down wages for cotton chopping and picking.

"Any Farmers' Union groups who would like to arrange now for groups of Southern farm workers in July, August and September may write their state presidents and 'National Union Farmer' will advise the state president how to contact the new 'underground railroad.'"

Several hundred Southern workers have been sent to New Jersey for jobs in the food processing plants of that area, it is disclosed.

BIG GAS CONSUMPTION

British and American air forces hammering at Hitler's European fortress are now using as much gasoline in 12 days as was consumed by the Royal Air Force during all of last year, English dispatches reveal.

Back the invasion! Keep on buying War Bonds to the limit of your ability!